

16.09.2003

Dnro
9/011/2003

Eduskunta
Suuri valiokunta
Sihteeristö

**EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI
ELINTARVIKKEIDEN RAVITSEMUS- JA TERVEYSVÄITTÄMISTÄ**

Kauppa- ja teollisuusministeriö toimittaa perustuslain 97 §:n mukaisesti Eduskunnan suurelle valiokunnalle tiedoksi oheisen komission ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi elintarvikkeiden ravitsemus- ja terveysväittämistä.

Kauppa- ja teollisuusministeri

Mauri Pekkarinen

Hallitusneuvos

Kristian Tammivuori

LIITTEET

perusmuistio 11.9.2003
Komission ehdotus KOM(2003)424 lopullinen
Kommissionens förslag KOM(2003)424 slutlig

11.9.2003

LUOTTAMUKSELLINEN

ASIA

**EHDOTUS EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON
ASETUKSEKSI ELINTARVIKKEIDEN RAVITSEMUS- JA
TERVEYSVÄITTÄMISTÄ**

EURODOC nro EU/2003/0937

KÄSITTELYVAIHE JA KÄSITTELYN LUONNE

Aikaisemmat käsittelyvaiheet:

Neuvoston työryhmä 25.7.2003, 8.9.2003

E-TUNNUS

ASIAKIRJAT

11646/03 DENLEG 44 SAN 162 CODEC 1024 – KOM(2003)424 lopullinen

EU:N OIKEUDEN MUKAINEN OIKEUSPERUSTA / PÄÄTÖKSENTEKOMENETTELY

Perustamissopimuksen 95 art. / 251 art.

KÄSITTELIJÄ(T)

KTM: Anne Haikonen (16063654); Anna Lemström (16063536); Leena Mannonen (16063716)

SUOMEN KANTA/OHJE

Suomi pitää tärkeänä, että ravitsemus- ja terveysväitteitä koskeva lainsäädäntö harmonoidaan yhteisötasolla. Suhtaudumme myönteisesti asetusehdotukseen, jonka tarkoituksena on luoda yhteiset periaatteet ja edellytykset ravitsemus- ja terveysväitteiden esittämiselle elintarvikkeiden markkinoinnissa.

Asetusehdotuksen kansallinen käsittely on vielä kesken, joten esittämämme yksityiskohtaiset kannanotot eivät ole lopullisia. Asetusehdotuksen suomenkielisen käännöksen osalta esitämme yleisen kielivarauman.

Pidämme tarkoituksenmukaisena, että asetusehdotuksessa määritellään (art. 2) ravintoaineen lisäksi myös muu ravitsemuksellisesti tai fysiologisesti vaikuttava aine. Keskivertokuluttajan määrittelemisen on vaikeaa, mutta pidämme sitäkin asetusehdotuksen soveltamisen kannalta tarkoituksenmukaisena. Tuemme terveysväitteen määrittelemistä komission ehdottamalla tavalla, jonka mukaan väite voi koskea elintarvikeryhmän, elintarvikkeen tai sen ainesosan ja terveyden välistä yhteyttä.

Tuemme asetusehdotuksen soveltamisalaa, joka kattaa kaikki erilaiset terveystuotteet. On tärkeää vahvistaa yleiset periaatteet ja edellytykset (art. 3 ja 5), joita sovelletaan yhdenmukaisella tavalla kaikkiin erilaisiin tuotteisiin. Tämän lisäksi voidaan vahvistaa erityisiä vaatimuksia eri tyyppisille tuotteille. Tuemme asetusehdotukseen sisältyvää periaatetta, jonka mukaan tuotteiden tulee aina perustua yleisesti hyväksyttyyn tieteelliseen näyttöön, jonka osalta todistustaakka on lähtökohtaisesti elinkeinoharjoittajalla (art. 6).

Ravitsemustuotteiden osalta (art. 8-9) tuemme ehdotusta ottaa asetukseen liite sallituista ravitsemustuotteista ja niiden käytön edellytyksistä. Yksityiskohtaiset kommentit liitteen osalta esitämme myöhemmin.

Pidämme tarkoituksenmukaisena terveystuotteiden jakoa ehdotetulla tavalla elintoimintoihin liittyviin tuotteisiin (art. 12) ja sairauden riskin vähentämistä koskeviin tuotteisiin (art. 13). Tuemme komission ehdotusta laatia luettelo niistä elintoimintoihin liittyvistä tuotteista, joiden esittäminen olisi sallittua. Tuotteita, joiden tieteellinen perusta voidaan kiistattomasti osoittaa, on tarkoituksenmukaista hallinnoida ehdotetulla tavalla eikä edellyttää niiltä tapauskohtaista hyväksymistä.

Tuemme komission ehdotusta tehdä ero sairauden ehkäisemisen ja sairauden riskin vähentämisen välillä. Sairauden riskin vähentämistä koskevien tuotteiden tapauskohtaista hyväksymismenettelyä voidaan pitää perusteltuna. Tuemme komission ehdottamaa keskistettyä hyväksymismenettelyä, jonka avulla voidaan varmistaa hakemusten yhdenmukainen käsittely. Hakemusten joustavan ja tehokkaan käsittelyn kannalta pidämme myös tärkeänä, että komission ehdotuksen mukaisesti eri toimijoille asetetaan määräajat.

Ravintosisältöprofiilin vahvistaminen elintarvikkeille tai elintarvikeryhmille (art. 4) on mielestämme sinänsä hyödyllistä. Mielestämme tulisi kuitenkin tarkkaan harkita, millä perusteilla ravintosisältöprofiili vahvistetaan. Lisäksi tulisi harkita, onko tarkoituksenmukaista asettaa tietynlainen ravintosisältöprofiili ravitsemus- ja terveystuotteiden esittämisen edellytykseksi. Ravitsemuksen peruseriaatteiden mukaan ei ole hyviä tai huonoja elintarvikkeita vaan lähinnä hyviä tai huonoja ruokavaloita.

Tuemme komission ehdotusta luoda yhteistason rekisteri, johon merkitään sallitut ravitsemustuotteet sekä hyväksytyt ja hylätyt terveystuotteet ja näiden käytön edellytykset.

PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ:

Taustaa

Elintarvikkeiden merkinnöissä ja markkinoinnissa käytetään paljon erilaisia tuotteita, jotka liittyvät elintarvikkeen ravintosisältöön tai elintarvikkeen terveystuotuksiin. Kuluttajat ovat yhä kiinnostuneempia elintarvikkeiden koostumuksesta sekä elintarvikkeen ja terveyden välisestä yhteydestä. Teollisuus kehittää jatkuvasti uusia ns. terveystuotteita elintarvikkeita ja esittää elintarvikkeista myös erilaisia tuotteita.

Ravitsemus- ja terveystuotteiden käytöstä ei ole tällä hetkellä lainsäädäntöä. EY:n pakkausmerkintädirektiiviin 2000/13/EY artiklassa 2.1(b) kielletään elintarvikkeiden markkinoinnissa viittaamista sairauksia ehkäiseviin, hoitaviin tai parantaviin ominaisuuksiin. Säännös on Suomessa saatettu voimaan elintarvikelain (361/1995) 6 §:llä. Lisäksi Elintarvikkevirasto on antanut kolesterolituotteiden ja terveystuotteiden esittämistä koskevat valvontaoppaat, jotka on tarkoitettu ennen muuta valvontaviranomaisten mutta myös elinkeinoharjoittajien avuksi.

Codex Alimentarius on FAO:n ja WHO:n alainen kansainvälinen elintarvikealan standardointijärjestö, jonka jäsen myös Suomi on. Codex-standardit käytetään WTO-

sopimuksen ja erityisesti SPS-sopimuksen puitteissa referenssistandardeina kauppariitoja ratkottaessa. Codexissa on vahvistettu yleiset ohjeet elintarvikkeita koskevien väitteiden esittämiseksi sekä ohjeet ravitsemusväitteiden esittämiseksi. Parhaillaan valmistellaan ohjeita ravitsemus- ja terveysväitteiden esittämiseksi elintarvikkeiden markkinoinnissa.

Komission asetusehdotus

Komissio antoi 16.7.2003 asetusehdotuksen elintarvikkeiden ravitsemus- ja terveysväitteistä. Asetusehdotuksen tavoitteena on kuluttajansuojelun korkean tason sekä sisämarkkinoiden tehokkaan toiminnan varmistaminen.

Asetusehdotuksessa esitetään keskeiset määritelmät, kuten ”ravintoaine” ja ”muu aine”, ”ravitsemusväittäjä” ja ”terveysväittäjä” sekä ”keskivertokuluttaja”. Asetusehdotuksessa vahvistetaan yleiset periaatteet ja edellytykset kaikkien ravitsemus- ja terveysväitteiden esittämiseksi. Näiden periaatteiden mukaan väitteet eivät saa olla totuudenvastaisia eikä harhaanjohtavia ja väitteiden on oltava keskivertokuluttajan ymmärrettävissä. Elinkeinoharjoittajan on kyettävä esittämään tieteelliset perusteet esitetyille väitteille. Yleisten edellytysten lisäksi erilaisille väitteille asetetaan asetusehdotuksessa erityisiä edellytyksiä. Asetusehdotuksessa esitetään myös eräitä rajoituksia väitteiden käytölle.

Väitteet on asetusehdotuksessa jaettu ravitsemusväitteisiin ja terveysväitteisiin. Ravitsemusväitteet liittyvät elintarvikkeen energiasisältöön tai elintarvikkeen sisältämiin ravinto- tai muihin aineisiin. Asetusehdotukseen sisältyy luettelo sallituista ravitsemusväitteistä ja niiden edellytyksistä. Luetteloa tulee päivittää säännöllisin väliajoin.

Terveysväitteet on asetusehdotuksessa ryhmitelty elintoimintoihin liittyviin väitteisiin ja sairauden riskin vähentämistä koskeviin väitteisiin. Elintoimintoihin liittyvillä väitteillä tarkoitetaan väitteitä, jotka kuvaavat ravintoaineen tai muun aineen vaikutusta osana ihmisen normaaleja elintoimintoja. Asetusehdotuksen mukaan jäsenmailta saatujen tietojen pohjalta laaditaan asetusehdotukseen liitettävä luettelo sallituista elintoimintoihin liittyvistä väitteistä ja niiden edellytyksistä.

Sairauden ehkäisemiseen, hoitamiseen tai parantamiseen liittyvät väitteet ovat jatkossakin kiellettyjä elintarvikkeiden markkinoinnissa. Asetusehdotuksessa tehdään kuitenkin ero sairauden ehkäisemisen ja sairauden riskin vähentämisen välillä. Sairauden riskin vähentämistä koskevat väitteet olisivat sallittuja asetusehdotuksessa mainituin edellytyksin. Tällaisten väitteiden esittäminen edellyttäisi yhteisötasolla myönnettyä lupaa. Väitteen perusteena olevan tieteellisen näytön arvioisi tapauskohtaisesti Euroopan elintarviketurvallisuusviranomainen EFSA, joka ottaisi kantaa myös ehdotetun väitteen ymmärrettävyyteen. EFSA:n lausunnon perusteella komissio laatisi päätösehdotuksen, jota käsiteltäisiin sääntelykomiteamenettelyssä. Sekä EFSA:n että komission toimille esitetään asetusehdotuksessa määräaika (3 kk).

Avoimuuden lisäämiseksi ja jo arvioituja väitteitä koskevien hakemusten tarpeettoman toistamisen välttämiseksi asetusehdotuksessa esitetään luotavaksi yhteisötason rekisteri, johon merkittäisiin sallitut ravitsemusväitteet, hyväksytyt terveysväitteet ja hylätyt terveysväitteet.

Asetusehdotuksessa asetetaan eräitä rajoituksia väitteiden esittämiseksi elintarvikkeissa. Asetusehdotuksen mukaan sääntelykomiteamenettelyssä vahvistettaisiin eri elintarvikkeiden tai elintarvikeryhmien ravintosisältöprofiili, jota arvioitaessa otettaisiin huomioon erityisesti tiettyjen ravintoaineiden (rasvat, sokerit ja suola/natrium) määrä sekä elintarvikkeiden osuus ruokavaliossa. Vahvistettu ravintosisältöprofiili olisi ravitsemus- ja terveysväitteiden esittämisen edellytys.

KANSALLINEN KÄSITTELY

1.9.2003 järjestettiin kuulemistilaisuus, johon oli kutsuttu keskeiset viranomaiset ja sidosryhmät sekä tieteelliset asiantuntijat. Kansallisen valmistelu tapahtuu elintarvikeneuvottelukunnan ravitsemus- ja pakkausmerkintä-asiantuntijaryhmissä.

EDUSKUNNAN INFORMOINTI

Eduskuntaa informoidaan E-kirjeellä.

KANSALLINEN LAINSÄÄDÄNTÖ

Asetus on hyväksymisen jälkeen voimassa sellaisenaan. Pakkausmerkintädirektiivin 2000/13/EY 2.1(b) artiklan mukainen kielto on saatettu Suomessa voimaan elintarvikelain (361/1995) 6 §:ssä. Tämä säännös säilyy edelleen voimassa. Kansallista lainsäädäntöä ei ole asetusehdotuksen voimaantulon myötä tarpeen muuttaa. Elintarvikeviraston valvontaoppaat tullaan aikanaan päivittämään asetuksen vaatimuksien edellyttämällä tavalla.

TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

Asetusehdotuksella ei ole suoria taloudellisia vaikutuksia. Asetusehdotuksen odotetaan kuitenkin tuovan etuja kuluttajille. Aiempaa selkeämmillä säännöksillä voidaan välttää kuluttajien harhaanjohtamista. Asianmukaisilla väitteillä voidaan myös ohjata kuluttajia tekemään oman terveytensä kannalta parempia valintoja. Myönteisten käyttämissuutosten saavuttaminen ja kansanterveyden edistäminen edellyttää kuitenkin asetusehdotuksen lisäksi tehokasta ravitsemuskasvatusta. Elinkeinoharjoittajille säädöksestä ei aiheudu lisäkustannuksia, koska säädöstä sovelletaan ainoastaan vapaaehtoisesti annettavaan informaatioon. Sen sijaan elinkeinonharjoittajat hyötyisivät aiempaa varmemmasta oikeudellisesta toimintaympäristöstä.

MUUT MAHDOLLISET ASIAAN VAIKUTTAVAT SEIKAT

Neuvoston työryhmässä 25.7.2003 komissio esitteli asetusehdotuksen ja erityiset muutokset aikaisempiin luonnoksiin verrattuna Yleiskeskustelussa kaikki jäsenvaltiot pitivät asetusehdotusta tarpeellisena. Käytiin läpi artikkelit 1-8. Keskustelu herätti erityisesti ravintosisältöprofiilin vahvistamista koskeva ehdotus.

Neuvoston työryhmässä 8.9.2003 käytiin läpi artikkelit 10-26. Terveysväitteiden luvunvaraisuutta ja keskistettyä hyväksymismenettelyä sekä erityistä menettelyä elintoimintoihin liittyvien väitteiden sallimiseksi pidettiin sinänsä tarkoituksenmukaisena. Muutamat jäsenvaltiot suhtautuivat lähtökohtaisesti kielteisesti sairauden riskin vähentämistä koskevien väitteiden sallimiseen. Runsaasti keskustelu herätti pakkausmerkintöjä koskevat vaatimukset sekä tiettyjen väitteiden kategorinen kieltäminen.

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel, 16.7.2003
KOM(2003) 424 lopullinen

2003/0165 (COD)

Ehdotus

**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS
elintarvikkeiden ravitsemus- ja terveysväittämistä**

(Komission esittämä)

PERUSTELUT

1. JOHDANTO

1. Euroopan yhteisö on hyväksynyt yksityiskohtaiset säännökset elintarvikkeiden merkinnöistä¹ ja ravintoarvomerkinnöistä². Perusedellytyksenä on, että elintarvikkeita koskevat väittämät eivät saa johtaa kuluttajia harhaan. Lisäksi myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan direktiivin 2000/13/EY 2 artiklan 1 kohdan b alakohdassa kielletään ihmisen sairauksia ennalta ehkäiseviin, hoitaviin tai parantaviin ominaisuuksien viittaaminen elintarvikkeiden merkinnöissä. Panemalla nämä yleiset säännökset asianmukaisesti täytäntöön voitaisiin torjua merkittävästi väärinkäyttöä tällä alalla. Jäsenvaltiot ja sidosryhmät ovat kuitenkin korostaneet, että nämä yleiset periaatteet ovat tulkittavissa eri tavoin ja ne ovat siksi joidenkin erityisväittämien osalta riittämättömiä. Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen äskettäin asiassa C-221/00 (Euroopan yhteisöjen komissio vastaan Itävallan tasavalta) esittämän tulkinnan mukaan voimassa olevassa merkintädirektiivissä kielletään kaikkien ihmisen sairauksia koskevien terveysväittämien käyttö. Elintarvikealan tekniset innovaatiot sekä kuluttajilta ja alan ammattilaisilta tuleva kysyntä huomioon ottaen väittämien käytölle ehdotetaan luotavaksi uusi lainsäädäntökehys. Ehdotettu asetus sallisi terveysväittämien käytön vain tiukin ehdoin, riippumattoman tieteellisen arvioinnin perusteella ja yhteisön luvalla.
2. Koska elintarvikkeiden merkinnöissä esiintyy nykyään hyvin monia ja erityyppisiä väittämiä ja koska yhteisössä ei ole säädetty erityisistä terveysväittämien käyttöä koskevista säännöksistä, muutamat jäsenvaltiot ovat hyväksyneet asiaa koskevia lakeja ja toteuttaneet muita toimia. Tämä on johtanut erilaisiin lähestymistapoihin sekä käytössä olevien käsitteiden ja väittämien käyttöehtojen erilaisiin määrittelytapoihin. Erot saattavat asettaa esteitä kuluttajansuojan ja kansanterveyden korkean tason toteutumiselle, elintarvikkeiden vapaalle liikkuvuudelle ja sisämarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle. Siksi on suositeltavaa yhdenmukaistaa väittämiä koskevia säännöksiä yhteisön tasolla.
3. Komissio ilmoitti elintarvikkeiden turvallisuudesta antamassaan valkoisessa kirjassa aikovansa pohtia, pitäisikö yhteisön lainsäädäntöön sisällyttää erityiset säännökset, joilla säännellään ravintosemusväittämiä (esimerkiksi sellaisia, jotka koskevat johonkin elintarvikkeeseen sisältyvän ravintoaineen esiintymistä, puuttumista tai määrää taikka sen ravintoarvoa verrattuna samankaltaisiin muihin elintarvikkeisiin) ja elintoimintoja koskevia väittämiä (esimerkiksi sellaisia, joissa ravintoaineella väitetään olevan myönteisiä vaikutuksia normaaleihin elintoimintoihin). [101 kohta, toimenpide nro 65].
4. Kerätäkseen näkemyksiä kyseisistä väittämistä ja asiaa koskevia ehdotuksia komissio laati keskusteluasiakirjan (SANCO/1341/2001), joka julkaistiin komission verkkosivustolla toukokuussa 2001. Keskusteluasiakirjassa käsiteltiin tulevan

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/13/EY myytäväksi tarkoitettujen elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä, EYVL L 109, s. 29, 6.5.2000.

² Neuvoston direktiivi 90/496/ETY elintarvikkeiden ravintoarvomerkinnöistä, EYVL L 276, 6.10.1990, s. 40).

lainsäädännön kannalta tärkeitä aiheita ja pyydettiin sidosryhmiä esittämään asiasta näkemyksensä. Keskusteluasiakirjassa ilmoitettiin, että terveystietämistä käydään erillistä keskustelua myöhemmässä vaiheessa.

5. Komission yksiköt vastaanottivat kannanottoja yli 90 sidosryhmältä. Kannanotot on julkaistu verkkosivustolla. Muutamat jäsenvaltiot ja monet sidosryhmät, myös kuluttajat ja alan ammattilaiset, olivat pettyneitä siihen, että asiakirjassa ei käsitelty niin sanottuja terveystietämistä lainkaan, ja vaativat, että yhteisön tasolla säänneltäisiin kaikenlaisista väittämistä, koska terveystietämät ovat jo osa nykyisiä markkinoita ja koska ne aiheuttavat ongelmia. Komissio on laatinut tämän ehdotuksen vastauksena kyseisiin kannanottoihin. Tavoitteena on määritellä ja asettaa ehdot ravitsemus- ja terveystietämälle yhdessä kokonaisvaltaisessa lainsäädäntöehdotuksessa.
6. Tämän ehdotuksen päätavoitteena on
 - toteuttaa kuluttajansuojelun korkea taso lisäämällä yhteisön lainsäädännössä säädetyn pakollisen tiedotustoiminnan ohessa tehtävää vapaaehtoista tiedotustoimintaa
 - parantaa tavaroiden vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla
 - lisätä talouden toimijoiden oikeusvarmuutta
 - varmistaa rehti kilpailu elintarvikealalla
 - edistää ja suojella innovointia elintarvikealalla.
7. Ehdotus kattaa elintarvikkeiden merkinnässä, esillepanossa ja mainonnassa käytettävät ravitsemus- ja terveystietämät. Ainoastaan tämän asetuksen säännösten mukaisia ravitsemus- ja terveystietämiä saa käyttää sellaisten elintarvikkeiden merkinnässä, esillepanossa ja mainonnassa, jotka saatetaan markkinoille yhteisössä ja toimitetaan sellaisenaan loppukuluttajille.

2. TAUSTAA

8. Koska elintarvikkeiden tuotannosta on tullut yhä monimuotoisempi ala, kuluttajat ovat aikaisempaa kiinnostuneempia elintarvikkeiden merkinnöissä annettavista tiedoista. Kuluttajat ovat myös aikaisempaa kiinnostuneempia ruokavaliostaan, ruokavalion ja terveyden välisestä yhteydestä sekä yleisesti ottaen valitsemiensa elintarvikkeiden koostumuksesta. Siksi on tärkeää, että elintarvikkeita ja niiden ravintoarvoa koskevat tiedot, jotka ilmoitetaan merkinnöissä ja joita käytetään elintarvikkeiden esillepanossa, markkinoinnissa ja mainostamisessa, ovat selkeitä, tarkkoja ja merkityksellisiä.
9. Elintarviketeollisuus on vastannut kuluttajien ravintoa kohtaan osoittamaan kasvavaan mielenkiintoon varustamalla monia elintarvikkeita ravintoarvomerkinnoin ja korostamalla tuotteiden ravintoarvoa sitä koskevin väittämien elintarvikkeiden merkinnässä, esillepanossa ja mainonnassa. Tätä kehitystä voidaan pitää hyvin pitkälle myönteisenä, koska se tarjoaa kuluttajille tärkeää tietoa. Lisäksi se tarjoaa mahdollisuuden käyttää väittämiä markkinointitarkoituksiin.

10. Codex Alimentarius -komissio hyväksyi kansainvälisellä tasolla väittämien käyttöä koskevat yleiset suuntaviivat vuonna 1979. Suuntaviivoja tarkistettiin vuonna 1991. Yleiset suuntaviivat perustuvat kahteen periaatteeseen: ensinnäkään elintarviketta ei saa kuvata tai panna esille tavalla, joka on virheellinen, harhaanjohtava taikka vilpillinen tai joka saattaa antaa elintarvikkeen ominaisuuksista väärän vaikutelman, ja toiseksi elintarviketta markkinoivan henkilön on pystyttävä perustelevaan esittämänsä väittämä. Yleisissä suuntaviivoissa kuvataan myös ne elintarvikkeita koskevat väittämät, jotka on kiellettävä. Niitä ovat esimerkiksi väittämät, joita ei voida perustella, väittämät, jotka antavat ymmärtää, että tasapainoisesta ruokavaliosta tai tavallisista elintarvikkeista ei saa riittäviä määriä kaikkia ravintoaineita, ja väittämät, joissa mainitaan elintarvikkeen soveltuvan ihmisen sairauksien ehkäisyyn, hoitoon tai parantamiseen.
11. Codex Alimentarius -komissio on hyväksynyt vuodesta 1997 lähtien ravitsemusväittämiä koskevia yksityiskohtaisempia suuntaviivoja. Suuntaviivoissa annetaan määritelmät ravintosisältöä koskevalle väittämälle (esimerkiksi 'vähärasvainen' tai 'kalsiumin lähde'), vertailevalle väittämälle (esimerkiksi 'vähärasvaisempi' tai 'lisätty kalsiumia') ja ravintofysiologiselle väittämälle (esimerkiksi 'kalsium auttaa vahvistamaan luustoa ja hampaita') sekä esitetään näiden väittämien käyttöehdot. Alun perin näihin suuntaviivoihin sisältyivät myös terveysväittämät. Väittämistä käydyt keskustelut osoittautuivat kuitenkin luultua vaikeammiksi ja ristiriitaisemmiksi. Vasta kuluvan vuoden (2003) toukokuussa elintarvikkeiden merkintöjä käsittelevä Codex-komitea pääsi yksimielisyyteen terveysväittämien määritelmistä ja ehdoista. Ne on määrä viimeistellä ja hyväksyä myöhemmin tänä vuonna.

3. EHDOTUKSEN ERITYISAIHEET

12. Energiasisällön ja niin sanotut perinteiset ravintoaineet (valkuaisaineet, hiilihydraatit, rasvan, kuidut, natriumin, vitamiinit ja kivennäisaineet) kattavan ravintoaineiden määritelmän rinnalle ehdotetaan annettavaksi määritelmä, joka kattaa muut aineet, joilla on ravitsemuksellisia tai fysiologisia vaikutuksia (esimerkiksi antioksidantit ja probioottiset bakteerit). Tällaisia muita aineita koskevia väittämiä käytetään jo sisämarkkinoilla erilaisten tuotteiden yhteydessä. Jos kyseisiä muita aineita ei määritellä yhteisön tasolla, niitä koskevat väittämät eivät kuulu minkään lainsäädännön piiriin tai niitä säännellään erilaisilla kansallisilla säännöksillä, mikä saattaa haitata tavaroiden vapaata liikkuvuutta ja estää yhtäläisen ja korkeatasoisen kuluttajansuojan toteutumisen koko EU:ssa.
13. Eräiden Euroopan unionissa toimivien kuluttajajärjestöjen mielestä väittämiä ei pitäisi sallia sellaisten tuotteiden osalta, joiden ravintokoostumus ei ole toivotunlainen (esimerkiksi makeiset, runsaasti suolaa ja rasvaa sisältävät välipalat tai runsaasti rasvaa ja sokeria sisältävät keksit ja kakut). Esimerkiksi väittämä 'vähärasvainen' olisi sallittava ainoastaan, jos tuote ei sisällä korkeita sokeri- tai suolamääriä, ja väittämää 'runsaasti kalsiumia' ei pitäisi käyttää tuotteessa, joka sisältää runsaasti rasvaa. Kuluttajajärjestöt katsovat, että tällaisten elintarvikkeiden suosio kasvaisi niiden merkintä- ja mainontatavan vuoksi ja että monista kyseisten elintarvikkeiden kohtuukäyttäjistä tulisi niiden suurkuluttajia. Tällä olisi kuluttajajärjestöjen mukaan suoria haittavaikutuksia eräiden muita heikommassa asemassa olevien ryhmien kuten lasten ja nuorten ruokailutottumuksiin. Muutamat jäsenvaltiot jakavat tämän näkemyksen.

14. Vaikka rajoitusten taustalla on ymmärrettäviä huolia ja vankkoja näkemyksiä, monet tieteelliset ja poliittiset perustelut asettavat ne kyseenalaisiksi. Ajatus tiettyjä elintarvikkeita koskevien väittämien käytön kieltämisestä elintarvikkeiden ravintosisällön perusteella on vastoin ravitsemuksen perusperiaatetta, jonka mukaan ei ole "hyviä" ja "huonoja" elintarvikkeita vaan lähinnä "hyviä" ja "huonoja" ruokavalioita. Ravitsemusta koskevissa ohjeissa suositellaan harkinnan käyttöä elintarvikkeiden valinnassa ja tiettyjen tuotteiden kohtuukäyttöä, mutta hyväksytään se, että monipuoliseen ruokavalioon voi pitkällä aikavälillä kuulua kaikenlaisia elintarvikkeita, jos niitä ei käytetä liian usein tai liian suurina määrinä. Tämä näkemys on kyllä tieteellisesti pätevä, mutta se pitäisi asettaa oikeaan asiayhteyteen. Elintarvikealan toimijat esittelevät väittämin varustetut elintarvikkeet tuotteina, joiden kulutuksesta on etua, eli "hyvinä" tai "parempina" tuotteina. Useimmiten kuluttajat – joihin pyritään vaikuttamaan myyminen edistämiskampanjoin – myös katsovat asian olevan näin. Tämä mahdollinen väärä kuva on vältettävä 13 kohdassa mainittujen haittavaikutusten torjumiseksi. Siksi on laadittava säännöksiä, joilla rajoitetaan elintarvikkeiden ravintokoostumukseen perustuvien väittämien käyttöä. Erityisesti kokonaisrasvapitoisuutta, tyydyttyneiden rasvahappojen ja transrasvahappojen, sokereiden, natriumin ja suolan vaihtelevia määriä pidetään tavanomaisesti tuotteiden ravintosisällön laatua kuvaavina kriteereinä. Alan tutkimus on osoittanut yhteyden näiden ravintoaineiden suurkulutuksen ja eräiden kroonisten sairauksien kuten sydän- ja verisuonisairauksien, sokeritaudin, useiden syöpätyyppien, lihavuuden, luukadon ja hammassairauksien välillä. Meneillään on mahdollisesti tutkimuksia monimutkaisemmista järjestelmistä, joihin sisältyy paljon muitakin parametrejä. Tällä hetkellä ei kuitenkaan vallitse riittävää yksimielisyyttä yhdestäkään edellä mainitusta kysymyksestä. Siksi asianmukaiset kriteerit ja mahdolliset poikkeukset, joita yhteisössä on sovellettava, olisi hyväksyttävä vasta huolellisen ja riittävän tarkastelun jälkeen, mutta kuitenkin kohtuullisen lyhyessä ajassa.
15. Neuvosto korosti 5 päivänä kesäkuuta 2001 yhteisön strategiasta alkoholiin liittyvien haittojen vähentämiseksi antamissaan päätelmissä³, että alkoholi on yksi suurimmista terveyteen vaikuttavista tekijöistä Euroopan yhteisössä ja että tieteelliset tutkimukset ovat osoittaneet yksiselitteisesti, että väestön korkea alkoholinkulutus lisää merkittävästi alkoholiin liittyvien sairauksien riskiä ja yleistä kuolleisuusriskiä. Lisäksi huolta aiheuttaa se, että alkoholijuomat suunnitellaan ja niitä mainostetaan houkuttelemaan erityisesti lapsia ja nuoria. Huoli nousi esiin suosituksessa, jonka neuvosto antoi 5 päivänä kesäkuuta 2001 lasten ja nuorten alkoholinkäytöstä⁴. Niinpä komiteamenettelyn puitteissa on aiheellista kieltää alkoholijuomia koskevien ravitsemus- ja terveysväittämien käyttö ja tarvittaessa tehdä asianmukaisia päätöksiä muista elintarvikkeista tai elintarvikeryhmistä, joiden kulutusta ei yleensä suositella nykyisissä ravitsemusta koskevissa ohjeissa.
16. Kun otetaan huomioon edellä mainittu sekä ravitsemus- ja/tai terveysväittämin varustetuista elintarvikkeista muodostunut erittäin myönteinen kuva, olisi kuluttajien tietämystä tuotteen ravintosisällöstä parannettava merkintöjen avulla. Ravintoainemerkintä olisi tehtävä pakolliseksi kaikissa ravitsemus- ja terveysväittämin varustettavissa elintarvikkeissa. Merkintöjen olisi myös oltava tyhjentävät kaikkien terveysväittämien osalta, jotta ne antaisivat elintarvikkeesta

³ EYVL C 175, 20.6.2001, s. 1.

⁴ EYVL L 161, 16.6.2001, s. 38.

paremman yleiskuvan. Lisäksi kuluttajia voitaisiin opastaa monipuolisen ruokavalion merkityksestä kertovin merkinnöin. Olisi myös jatkettava ja mahdollisuuksien mukaan lisättävä pyrkimyksiä tarjota kuluttajille tietoa ja valistusta ravitsemukseen liittyvistä kysymyksistä sekä tasapainoisen ruokavalion merkityksestä terveydelle ja yleiselle hyvinvoinnille.

17. Hyvin tärkeä näkökohta on se, miten elintarvikkeita koskevat väittämät muotoillaan ja miten ne pannaan esille. Usein väitetään, että kuluttajat eivät aina täysin ymmärrä elintarvikkeista annettuja tietoja. Siksi on harkittava erittäin tarkkaan, millä tavoin tieto tarjotaan. On täysin hyödytöntä esittää väittämä, jota ei ymmärretä, ja väärinymmärretty väittämä voi olla jopa harhaanjohtava. Ratkaisevaa on, että kuluttajat ymmärtävät väittämien sisällön. Keskusteluita on käyty ”tyypillisestä kuluttajasta” tai ”keskivertokuluttajasta”, jolle väittämien pitäisi olla ymmärrettäviä. Tässä ehdotuksessa käytetty termi ”keskivertokuluttaja” on peräisin Euroopan yhteisöjen tuomioistuimesta, joka on käyttänyt sitä muutamissa oikeustapauksissa (C-315/92, C-470/93, C-313/94, C-210/96 ja C-303/97). Sanamuodot, logot ja kuvat, joita käytetään väittämän esille tuomiseksi tai siihen viittaamiseksi, ja tuotteiden oheismateriaali vaikuttavat merkittävästi siihen, miten kuluttajat havaitsevat ja ymmärtävät väittämät.
18. Jotkin väittämät voivat olla harhaanjohtavia muotoilunsa vuoksi, vaikka ne sisällöltään ovatkin todenmukaisia. Esimerkiksi väittämä, jonka mukaan tuote on ’90-prosenttisesti rasvaton’, voi olla todenmukainen, mutta se antaa ymmärtää, että tuote on vähärasvainen, vaikka se itse asiassa sisältää 10 prosenttia rasvaa, mikä on useimmissa tuotteissa melko korkea määrä. Yhdistyneen kuningaskunnan kuluttajaliiton huhtikuussa 2000 tekemä tutkimus⁵ osoittaa, että useimmat ihmiset eivät osaa sanoa, mikä seuraavin merkinnöin varustetuista tuotteista on terveellisin vaihtoehto: ’vähärasvainen’, ’rasvaa vähennetty’ vai ’90-prosenttisesti rasvaton’. Yli puolet ihmisistä luuli, että 90-prosenttisesti rasvaton tuote sisälsi vähiten rasvaa, vaikka se todellisuudessa sisältää sitä eniten. Tästä syystä ehdotetaan kiellettäväksi tällaisten väittämien käyttö. Markkinoilla on myös todenmukaisia mutta erityisalojen tuntemusta vaativia väittämiä, kuten ”folaatti saattaa auttaa normalisoimaan veren homokysteiinitason”. Väittämä saattaa todella pitää paikkansa ja tuote saattaa sisältää sellaisen määrän biosaatavaa folaattia, että väitetty vaikutus toteutuu, mutta juuri kukaan ei ymmärrä väittämän sisältöä. Siksi olisi varmistettava, että monimutkaisia erityisalojen tuntemusta vaativia väittämiä, jotka osoittautuvat kuluttajien kannalta merkityksettömiksi, ei käytetä.
19. Monissa markkinoilla tavatuissa väittämissä viitataan yleisiin etuihin ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Esimerkkeinä mainittakoon seuraavat: ’erinomainen elimistölle’, ’vahvistaa elimistön vastustuskykyä’, ’auttaa kehoa sietämään stressiä’, ’puhdistaa elimistöä’, ’vaikuttaa myönteisesti hyvinvointiin’, ’tasapainottaa aineenvaihduntaa’, ’auttaa kehoa voimaan hyvin’ ja ’säilyttää nuoruuden’. Kaikki nämä väittämät esiintyvät yhteisössä myydyissä elintarvikkeissa. Ne ovat epämääräisiä ja usein merkityksettömiä eikä niiden paikkansapitävyyttä voida osoittaa. Siksi niiden käyttö olisi kiellettävä.
20. Ravitsemuksen lisäksi on olemassa monia muita tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa psyykkiseen tilaan ja käyttäytymiseen. Näistä vaikutuksista tiedottaminen on erittäin

⁵ ”Which”, huhtikuu 2000, Yhdistyneen kuningaskunnan kuluttajaliitto.

monimutkaista, ja on vaikeaa muotoilla kattava, todenmukainen ja merkityksellinen sanoma tiivistetysti väittämään, jota käytetään elintarvikkeiden merkinnöissä ja mainonnassa. Sitä paitsi näiden väittämien väärinkäyttö markkinoilla ei ole nykyään harvinaista, ja väittämät kuten 'älyllistä toimintaa edistävä', 'muistia ja keskittymiskykyä lisäävä' ja 'tenttituloksia parantava' johtavat kuluttajia helposti harhaan ja antavat heille väärää tietoa. Siksi katsotaan olevan aiheellista kieltää tällaisten väittämien käyttö.

21. Laihdutukseen tarkoitetuista vähäenergisistä elintarvikkeista 26 päivänä helmikuuta 1996 annetussa komission direktiivissä 96/8/EY⁶ säädetään, että direktiivissä mainittujen ja erityisesti painonsäätelyyn tarkoitettujen tuotteiden merkinnässä, esillepanossa ja mainonnassa ei saa viitata niiden käytöstä mahdollisesti aiheutuvan laihtumisen nopeuteen tai määrään, nälän tunteen vähenemiseen eikä kylläisyyden tunteen lisääntymiseen. Yhä useampia elintarvikkeita, joita ei ole erityisesti tarkoitettu painonsäätelyyn, markkinoidaan viittaamalla edellä mainittuihin seikkoihin ja ruokavaliosta saatavan energiamäärään vähenemiseen (esimerkiksi 'puolittaa energiansaannin' tai 'vähentää energiansaantia') sekä väittämällä niillä olevan laihduttavia ominaisuuksia. Siksi on perusteltua kieltää tällaisten viittausten käyttö kaikissa elintarvikkeissa.

3.1. RAVITSEMUSVÄITTÄMÄT

22. Jotta kuluttajille ja teollisuuden toimijoille voidaan tarjota selkeät ravitsemusväittämien käyttöä koskevat vertailuarvot, on määriteltävä selkeät ja yksinkertaiset säännöt. Codex Alimentarius -komissio on kansainvälisellä tasolla laatinut suuntaviivoja kaikkein yleisimmille väittämille (kuten 'vähän', 'runsaasti' ja 'kevyt'). Vastaavia perusteita on laadittu myös joissakin jäsenvaltioissa. Tämän ehdotuksen liitteessä on luettelo ravitsemusväittämistä ja niiden erityisistä käyttöehdoista. Liitteessä otetaan huomioon muutamissa jäsenvaltioissa jo olemassa olevat alan säännökset, Codex Alimentariuksen suuntaviivat ja eräät yhteisön säännökset. Jotta liitettä voidaan tarvittaessa tarkistaa ja mukauttaa nopeasti, siihen tehtävät muutokset on hyväksyttävä 23 artiklassa mainitun komiteamenettelyn kautta.
23. Asetuksen (EY) N:o 2991/94 säännös, jossa annetaan mahdollisuus käyttää väittämään 'vähärasvainen' levitettäviin ravintorasvoihin, mukautetaan tämän asetuksen säännöksiin mahdollisimman pian.
24. Vertailevat väittämät, kuten 'enemmän' tai 'vähemmän', herättävät kysymyksiä vertailun kohteista. Siksi loppukuluttajille on ilmoitettava selkeästi, mitkä tuotteet ovat vertailun kohteina. Vertailu on tehtävä saman elintarvikeryhmän eri tuotteiden välillä, ja tässä yhteydessä on tarkasteltava useita erilaisia saman ryhmän elintarvikkeita ja muita tuotemerkkejä. Ravintoaineen ja/tai energiasisällön määrän välinen ero on ilmoitettava, ja vertailu on tehtävä suhteessa samaan elintarvikemäärään. Näiden sääntöjen katsotaan olevan välttämättömiä virheellisten vertailujen välttämiseksi.

⁶ EYVL L 55, 6.3.1996, s. 22.

3.2. TERVEYSVÄITTÄMÄT

25. On olemassa useita väittämiä, joiden katsotaan yleisesti kuuluvan laajaan terveysväittämän käsitteeseen, joka kuvaa terveyden ja elintarvikeryhmän tai elintarvikkeen taikka sen ainesosan välistä yhteyttä.
26. Elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevassa direktiivissä 2000/13/EY kielletään erityisesti ihmisen sairauksia ennalta ehkäisevien, hoitavien tai parantavien ominaisuuksien esittäminen elintarvikkeiden merkinnöissä ja viittaaminen tällaisiin ominaisuuksiin. Direktiivissä säädetään myös luettelon laatimisesta väittämistä, joissa viitataan edellä mainittuihin ominaisuuksiin ja joiden käyttö on kielletty tai rajoitettu. Lisäksi Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen viimeaikaisen tuomion (asia C-221/00) mukaan voimassa oleva direktiivi kieltää kaikki ihmisen sairauksia koskevat terveysväittämät. On kuitenkin pohdittava, onko tämä täydellinen kielto yhä aiheellinen, kun otetaan huomioon tutkimuksen, tieteen ja elintarviketeknologian edistysaskeleet sekä kuluttajien odotukset. Tässä väittämien käyttöä koskevassa asetusehdotuksessa kielletään edelleen sellaisten väittämien käyttö, jotka viittaavat ihmisen sairauksien ehkäisyyn, hoitoon tai parantamiseen, mutta tehdään kuitenkin ero 'ehkäisyyn' ja 'sairastumisriskin vähenemiseen' välillä ja sallitaan poikkeuksia. On tunnustettu, että ruokavalio ja tietyt elintarvikkeet voivat edistää ja ylläpitää terveyttä ja että niillä voi olla merkitystä tiettyjen sairauden riskitekijöiden torjumisen kannalta.
27. Euroopan parlamentti pyysi Euroopan unionin elintarvikelainsäädännön yleisiä periaatteita koskevasta komission vihreästä kirjasta maaliskuussa 1998 antamassaan päätöslauselmassa⁷, että komissio tekisi lainsäädäntöehdotuksia elintarvikkeita koskevista väittämistä sen takaamiseksi, että terveysväittämät sallitaan vain silloin, kun Euroopan unionin riippumaton elin on ne tarkistanut ja vahvistanut. Euroopan parlamentti pyysi komissiota myös kieltämään edelleen sellaisten väittämien käytön, joiden mukaan jokin elintarvike soveltuu sairauksien hoitoon, parantamiseen tai ennaltaehkäisyyn. Sitä vastoin olisi sallittava sellaisten väittämien käyttö, jotka viittaavat sairastumisriskin vähenemiseen, jos tiedot perustuvat riittäviin ja tunnustettuihin tieteellisiin tuloksiin ja jos jokin Euroopan unionin riippumaton elin on tutkinut ja vahvistanut tiedot. Lisäksi Euroopan parlamentti pyysi komissiota elintarviketurvallisuutta koskevasta valkoisesta kirjasta kesäkuussa 2001 antamassaan päätöslauselmassa⁸ huomioimaan elintoimintoja ja sairauksien lievittämistä koskevat väittämät ja pitämään niitä lainsäädäntötyön kannalta ensisijaisina. Tässä ehdotuksessa terveysväittämät kattavat myös edellä mainitut Euroopan parlamentin mainitsevat ryhmät sekä väittämät, jotka kuvaavat ravintoaineen tai muun aineen vakiintunutta ja yleisesti tunnustettua merkitystä elimistön kasvuun, kehitykselle ja normaalille toiminnalle. On tärkeää pitää mielessä, että monipuolinen ja tasapainoinen ruokavalio on hyvän terveyden edellytys ja että yksittäisillä tuotteilla on kokonaisruokavalion kannalta vain suhteellisen pieni merkitys ja että ruokavalio on ainoastaan yksi niistä monista tekijöistä, jotka vaikuttavat tiettyjen ihmisen sairauksien puhkeamiseen. Muut tekijät kuten ikä, geneettinen taipumus, liikunnan määrä, tupakan (ja muiden päihteiden tai lääkkeiden) käyttö, ympäristötekijät ja stressi voivat myös vaikuttaa ihmisen sairauksien puhkeamiseen. Tähän perustuu päätös vaatia selkeitä ja todenmukaisia

⁷ EYVL C 104, 6.4.1998, s. 60.

⁸ EYVL C 197, 12.7.2001, s. 203.

merkintöjä terveysväittämin ja erityisesti sairastumisriskin vähenemiseen viittaavin väittämin varustettuihin elintarvikkeisiin.

28. Elintarvikeostoista Yhdysvalloissa vuonna 1997 tehty tutkimus⁹ osoitti, että kuluttajat kiinnittivät harvoin huomiota sellaisen pakkauksen tuoteselosteeseen, johon oli liitetty terveysväittämä. Lisäksi kuluttajat katsoivat, että elintarvikkeella oli myös muita terveyteen liittyviä etuja kuin ne, jotka mainittiin väittämässä. Tutkimuksen tulokset asettivat kyseenalaiseksi oletukset, joiden mukaan terveysväittämät auttavat kuluttajaa valitsemaan terveellisen ruokavalion. Monet epäilevät, että terveysväittämiä ei ole helppo ymmärtää ja käyttää oikein, mistä syystä kuluttaja ei saavuta haluamiaan tuloksia. On olemassa siis suuri riski, että terveysväittämät sekoittavat ja harhauttavat kuluttajaa, eivät auta kuluttajaa valitsemaan terveellistä ruokavaliota, eivät lisää tietoa ruokavaliosta ja ravitsemuksesta eivätkä edistä ravitsemuspoliittisia tavoitteita. Nämä päätelmät tehtiin myös äskettäin julkaistussa Pohjoismaiden ministerineuvoston raportissa¹⁰, joka koskee terveysväittämien arviointia ravitsemuksellisesta näkökulmasta. Raportissa todetaan kuitenkin myös, että terveysväittämiä olisi säänneltävä yhdenmukaisesti, jotta niillä voidaan edistää ravitsemuspoliittisia tavoitteita ja jotta ne olisivat todenmukaisia, tieteellisesti perusteltuja, selkeitä sekä luotettavia ja jotta ne auttaisivat kuluttajia valitsemaan terveellisen ruokavalion. Tällä asetusehdotuksella pyritään tähän päämäärään.
29. Siksi terveysväittämät pitäisi hyväksyä käytettäviksi yhteisössä markkinoitavien elintarvikkeiden merkinnässä, esillepanossa ja mainonnassa vasta, kun niitä on arvioitu tieteellisesti mahdollisimman korkeiden standardien mukaisesti. Väittämien tieteellisen arvioinnin yhdenmukaisuuden varmistamiseksi arviointien tekeminen annetaan Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (jäljempänä 'viranomainen') tehtäväksi. Mainittakoon, että Euroopan komissio rahoittaa tällä alalla tärkeitä hankkeita – esimerkiksi yhteistä toimintaa nimeltä Passclaim, jonka tavoitteena on laatia periaatteet terveysväittämien tieteellisen perustan arvioimiseksi. Hankkeiden yhteydessä tehty merkittävä työ olisi otettava huomioon väittämien arvioinnissa. Kuten edellä mainitaan, yksityiskohtaisten tietojen ilmoittaminen loppukuluttajille on erittäin tärkeä näkökohta. Jotta voidaan varmistaa terveysväittämien todenmukaisuus, selkeys ja luotettavuus, myös arvioitavien väittämien sanamuoto olisi otettava huomioon viranomaisen lausunnoissa ja niitä seuraavissa lupamenettelyissä. Komission olisi tieteellisen arvioinnin jälkeen tehtävä asiaa koskeva päätös sääntelymenettelyä noudattaen. Asetusehdotukseen sisältyvä lupamenettely on tiivistettynä seuraavanlainen:
- Hakija toimittaa asiaa koskevan hakemuksen viranomaiselle.
 - Viranomainen antaa lausunnon kuuden kuukauden kuluessa.
 - Viranomainen toimittaa asiasta antamansa lausunnon komissiolle, jäsenvaltioille ja hakijalle ja saattaa sen julkiseksi. Kansalaiset voivat esittää komissiolle näkemyksiään asiasta.

⁹ Levy et al.: *Consumer Impacts of Health Claims*, kokeellinen tutkimus, tammikuu 1997.

¹⁰ *Evaluation of health claims from a nutritional perspective*, TemaNord 2001: 537, Pohjoismaiden ministerineuvosto, Kööpenhamina 2001.

- Komissio julkaisee päätösluonnoksen kolmen kuukauden kuluessa viranomaisen lausunnon vastaanottamisesta.
- Komissio ilmoittaa hakijalle lopullisesta päätöksestä. Lopullinen päätös julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä.
- Tiivistelmä lopullisesta päätöksestä sisällytetään ”rekisteriin”.

Kolmen kuukauden pituinen määräaika, jonka kuluessa komission on laadittava ehdotus päätökseksi, antaa viitteitä tämän vaiheen päätökseen saattamista koskevasta enimmäisajasta. Käytännössä keskimääräisen ajan, joka tosiasiallisesti tarvitaan, on oltava lyhempi. Asetuksen soveltamista koskeva arviointi, josta säädetään ehdotuksen 25 artiklassa, tarjoaa tilaisuuden tarkastella asiaa uudelleen.

30. Terveysväittämiin, jotka kuvaavat ravintoaineen tai muun aineen merkitystä elimistön kasvuun, kehitykselle ja normaaleille toiminnoille ja perustuvat tieteellisesti vankkoihin ja ristiriidattomiin tietoihin olisi kuitenkin sovellettava toisenlaista arviointi- ja lupamenettelyä, ennen kuin niitä käytetään elintarvikkeiden merkinnässä, esillepanossa ja mainonnassa. Siksi ehdotetaan, että viranomaisen antamaa lausuntoa noudatellen hyväksytään luettelo sallituista väittämistä, jotka kuvaavat ravintoaineen tai muun aineen merkitystä elimistön kasvuun, kehitykselle ja normaaleille toiminnoille. Tämä terveysväittämiä koskeva luettelo on määrä koota ja vahvistaa kolmen vuoden kuluessa. Sitä ennen on kuitenkin tarpeellista antaa kansallisille viranomaisille mahdollisuus toteuttaa suojatoimia, jotta voidaan varmistaa väittämien tieteellinen paikkansapitävyys ja/tai yhdenmukaisuus asetuksen säännösten kanssa sekä tarvittaessa kieltää tilapäisesti kyseisten väittämien käyttö ja siirtää asia yhteisön käsiteltäväksi. Luettelon kokoamisessa otetaan huomioon arvokas työ, joka sisältyy komission koordinoitun toiminnan (FUFOSEn) yhteydessä laadittuun yhteisymmärrysasiakirjaan, jossa käsitellään terveysvaikutteisia elintarvikkeita koskevia tieteellisiä lähestymistapoja Euroopassa.
31. Avoimuuden varmistamiseksi, jo arvioituja terveysväittämiä koskevien uusien lupahakemusten välttämiseksi ja yhteisön menettelyissä jo hyväksytyjen terveysväittämien huomioon ottamiseksi väittämistä laaditaan rekisteri, jota ajantasaistetaan säännöllisesti.
32. Komissiolle ei koidu budjettivaikutuksia.
 - Edellä mainittu rekisteri luodaan osaksi terveys- ja kuluttaja-asioista vastaavan pääosan ylläpitämää verkkosivustoa nykyisten budjettivarojen ja henkilöstöresurssien puitteissa.
 - Ehdotuksen 23 artiklassa mainittu sääntelykomitea on nykyinen elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevä komitea, joka perustettiin asetuksella (EY) N:o 178/2002. Ehdotuksen mukaisia päätöksiä käsitellään komitean yleistä elintarvikelainsäädäntöä käsittelevässä ryhmässä, joka kokoontuu nykyisin kuusi kertaa vuodessa. Ehdotuksen täytäntöönpano ei lisää kyseisen ryhmän kokousten lukumäärää.
 - Ehdotuksessa mainittujen yhteisön menettelyjen hallinnointi ei edellytä henkilöstön lisäämistä, koska nykyisiä rikkomusmenettelyitä pitäisi vähentää merkittävästi.

4. PÄÄTELMÄT

33. Ehdotetut säännöt auttaisivat takaamaan kansanterveyden korkean tason ja edistämään kuluttajansuojaa, koska niillä varmistetaan, että ravitsemus- ja terveystietäminen varustetut elintarvikkeet merkitään ja niitä mainostetaan asianmukaisella ja selkeällä tavalla, mikä antaa kuluttajille mahdollisuuden tehdä harkittuja valintoja. Siten nämä säännöt olisivat yhdenmukaisia niiden elintarvikelainsäädännön yleisten periaatteiden ja vaatimusten kanssa, joista säädetään äskettäin hyväksytyn Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002¹¹ 5–8 artiklassa, sekä EY:n perustamissopimuksen 153 artiklan kanssa. Ehdotetuissa säännöissä otetaan huomioon myös sääntely-ympäristön merkitys elintarviketeollisuudelle. Näin elintarviketeollisuus voi varmistaa innovaatio- ja kilpailukykyensä sekä yhteisön tasolla että maailmanlaajuisesti.

¹¹ EYVL L 31, 1.2.2002, s. 1.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

elintarvikkeiden ravitsemus- ja terveysväittämistä

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka
ottavat huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 95 artiklan,
ottavat huomioon komission ehdotuksen¹²,
ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon¹³,
noudattavat perustamissopimuksen 251 artiklassa määrättyä menettelyä¹⁴,
sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Yhä useampi yhteisössä myytävä ja mainostettava elintarvike on varustettu ravitsemus- ja terveysväittämin. Kuluttajansuojan korkean tason varmistamiseksi ja kuluttajien valinnan helpottamiseksi markkinoille saatettujen tuotteiden on oltava turvallisia ja varustettu asianmukaisin merkinnöin.
- (2) Tällaisia väittämiä koskevien kansallisten säännösten väliset erot saattavat estää elintarvikkeiden vapaan liikkuvuuden ja luoda eriarvoiset kilpailuolosuhteet. Ne vaikuttavat siten suoraan sisämarkkinoiden toimintaan. Tästä syystä yhteisön tasolla on tarpeen hyväksyä elintarvikkeiden ravitsemus- ja terveysväittämien käyttöä koskevat säännöt.
- (3) Yleisistä merkintäsäännöksistä on säädetty elintarvikkeiden merkintöjä, esillepanoa ja mainontaa koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 20 päivänä maaliskuuta 2000 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2000/13/EY¹⁵ sellaisena kuin se on muutettuna komission direktiivillä 2001/101/EY¹⁶. Direktiivissä 2000/13/EY kielletään sellaisten tietojen käyttö, jotka voivat johtaa ostajaa harhaan tai joissa esitetään elintarvikkeella olevan sairauksia hoitavia ominaisuuksia. Tällä asetuksella on määrä täydentää direktiivissä 2000/13/EY säädettyjä yleisiä periaatteita ja vahvistaa erityissäännökset sellaisten elintarvikkeiden ravitsemus- ja terveysväittämien käytölle, jotka toimitetaan sellaisinaan kuluttajille.
- (4) Codex Alimentarius -komissio hyväksyi kansainvälisellä tasolla väittämien käyttöä koskevat yleiset suuntaviivat vuonna 1991 ja ravitsemusväittämien käyttöä koskevat

¹² EUVL C [...], [...], s. [...].

¹³ EUVL C, , s. .

¹⁴ EUVL C, , s. .

¹⁵ EYVL L 109, 6.5.2000, s. 29.

¹⁶ EYVL L 310, 28.11.2001, s. 19.

suuntaviivat vuonna 1997. Se aikoo piakkoin hyväksyä muutoksen viimeksi mainittuihin suuntaviivoihin. Kyseinen muutos koskee terveystietämien sisällyttämistä vuonna 1997 annettuihin suuntaviivoihin. Codex-suuntaviivoissa esitetyt määritelmät ja ehdot otetaan tässä yhteydessä asianmukaisesti huomioon.

- (5) On olemassa useita ravitsemuksellisia tai fysiologisia vaikutuksia omaavia ravintoaineita ja muita aineita, joita elintarvikkeet voivat sisältää ja joista voidaan antaa väittämä. Tästä syystä on vahvistettava kaikkiin elintarvikkeita koskeviin väittämiin sovellettavat yleiset periaatteet. Näin voidaan varmistaa kuluttajansuojan korkea taso ja antaa kuluttajille riittävästi tietoa, jotta he voivat tehdä harkittuja valintoja, sekä luoda elintarviketeollisuudelle yhtäläiset kilpailuehdot.
- (6) Kuluttajat saattavat luulla, että elintarvikkeilla, joita mainostetaan väittämien, on ravitsemuksellisia, fysiologisia tai muita terveyteen liittyviä etuja verrattuna vastaaviin tai muihin tuotteisiin, joihin tällaisia ravintoaineita ei ole lisätty. Tämä saattaa kannustaa kuluttajia tekemään valintoja, jotka vaikuttavat itse kullakin suoraan yksittäisten ravintoaineiden tai muiden aineiden kokonaissaantiin tavalla, joka on ravitsemustieteellisten suositusten vastainen. Tämän mahdollisen epätoivottavan vaikutuksen torjumiseksi on aiheellista asettaa väittämien varustettuja tuotteita koskevia rajoituksia. Esimerkiksi tiettyjen aineiden osuus tuotteessa, kuten tuotteen alkoholipitoisuus tai tuotteen ravintosisällön luonne ovat asianmukaisia perusteita sen ratkaisemiseksi, voidaanko tuotteeseen liittää väittämä.
- (7) Ravintosisällön luonnetta määriteltäessä voidaan ottaa huomioon eri ravintoaineiden ja sellaisten aineiden määrä, joilla on ravitsemuksellisia tai fysiologisia vaikutuksia, erityisesti rasva, tyydyttynyt rasva, transrasvahappojen, suola/natrium ja sokerit, joiden osuus kokonaisruokavaliosta ei suositusten mukaan saisi olla liian suuri, sekä tyydyttymättömät ja monitydyttymättömät rasvat ja muut saatavilla olevat hiilihydraatit kuin sokerit, vitamiinit, kivennäisaineet, valkuaisaineet ja kuitu. Ravintosisällön luonnetta määriteltäessä on otettava huomioon eri elintarvikkeet ja elintarvikeryhmät, niiden osuus kokonaisruokavaliosta ja merkitys sille. Joidenkin elintarvikkeiden tai elintarvikeryhmien osalta voi olla tarpeen tehdä poikkeuksia vakiintuneesta ravintosisällöstä riippuen siitä, mikä merkitys elintarvikkeella tai elintarvikeryhmällä on väestön ruokavaliolle. Tämä on teknisesti monimutkaista. Asianomaisten toimenpiteiden hyväksyminen olisi annettava komission tehtäväksi.
- (8) Muutamissa jäsenvaltioissa käytetään elintarvikkeiden merkinnässä ja mainonnassa useita erilaisia väittämiä aineista, joilla ei ole osoitettu olevan myönteisiä ominaisuuksia tai joista ei vielä ole päästy riittävään tieteelliseen yksimielisyyteen. On varmistettava, että aineilla, joista aiotaan antaa väittämä, on osoitettu olevan suotuisia ravitsemuksellisia tai fysiologisia vaikutuksia.
- (9) Väittämän todenmukaisuuden varmistamiseksi lopputuotteen on sisällettävä riittävästi ainetta, jota väittämä koskee, tai sen tulee puuttua tuotteesta taikka sitä on oltava siinä sopivan vähän, jotta se tuottaa väitetyn ravitsemuksellisen tai fysiologisen vaikutuksen. Aineen on myös oltava saatavilla sellaisessa muodossa, että elimistö voi sitä hyödyntää. Lisäksi merkittävä määrä ainetta, joka vastaa väitetyn ravitsemuksellisen tai fysiologisen vaikutuksen tuottamisesta, on voitava saada elintarvikemäärästä, joka kuuluu kohtuukulutuksen piiriin.
- (10) On tärkeää, että keskivertokuluttaja ymmärtää elintarvikkeita koskevien väittämien sisällön.

- (11) Tieteellisten pohjan olisi oltava ravitsemus- ja terveysväittämien käytön tärkein näkökohta, ja väittämiä käyttävien elintarvikealan toimijoiden olisi perusteltava se.
- (12) Kun otetaan huomioon ravitsemus- ja terveysväittäminen varustettuihin elintarvikkeisiin liitetty myönteinen kuva ja näiden elintarvikkeiden mahdollinen vaikutus ruokailutottumuksiin ja ravintoaineiden kokonaissaantiin, kuluttajien olisi voitava arvioida ravintonsa kokonaislaatua. Siksi ravintoainemerkinnät on tehtävä pakollisiksi ja ulotettava kaikkiin terveysväittämiin varustettuihin elintarvikkeisiin.
- (13) Lisäksi on laadittava luettelo sallituista ravitsemusväittämistä ja niiden käyttöehdoista. Luettelon on perustuttava tällaisia väittämiä koskeviin käyttöehtoihin, jotka on hyväksytty kansallisella tai kansainvälisellä tasolla ja joista on säädetty yhteisön lainsäädännössä. Luetteloa on ajantasaistettava säännöllisin väliajoin. Vertailevien väittämien osalta loppukuluttajalle on ilmoitettava selkeästi, mitkä tuotteet ovat vertailun kohteina.
- (14) Terveysväittämät pitäisi hyväksyä käytettäväksi sisämarkkinoilla vasta, kun niitä on arvioitu tieteellisesti korkeimpien standardien mukaisesti. Jotta näiden väittämien tieteellisen arvioinnin yhdenmukaisuus voidaan varmistaa, arvioinnit on annettava Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen tehtäväksi.
- (15) On olemassa monia muita kuin ravitsemusta koskevia tekijöitä, jotka voivat vaikuttaa psykologisiin ja käyttäytymiseen liittyviin toimintoihin. Näistä toiminnoista tiedottaminen on siten hyvin monimutkaista, ja on vaikeaa muotoilla kattava, todenmukainen ja merkityksellinen sanoma tiivistetysti väittämään, jota on tarkoitus käyttää elintarvikkeiden merkinnässä ja mainonnassa. Siksi on asianmukaista kieltää psykologisten ja käyttäytymiseen liittyvien väittämien käyttö.
- (16) Laihdutukseen tarkoitetuista vähäenergisistä elintarvikkeista 26 päivänä helmikuuta 1996 annetussa komission direktiivissä 96/8/EY¹⁷ säädetään, että direktiivin kattamien tuotteiden merkinnässä, esillepanossa ja mainonnassa ei saa viitata niiden käytöstä mahdollisesti aiheutuvaan laihtumisen nopeuteen tai määrään, nälän tunteen vähenemiseen eikä kylläisyyden tunteen lisääntymiseen. Silti yhä useampia elintarvikkeita, joita ei ole erityisesti tarkoitettu painonsäätelyyn, markkinoidaan viittaamalla edellä mainittuihin seikkoihin ja tuotteen kykyyn vähentää ruokavaliossa olevaa energiamäärää. Siksi on asianmukaista kieltää viittausten tekeminen tällaisiin ominaisuuksiin kaikkien elintarvikkeiden osalta.
- (17) Terveysväittämiin, jotka kuvaavat ravintoaineiden tai muiden aineiden merkitystä elimistön kasvulle, kehitykselle ja normaaleille fysiologisille toiminnoille, ja jotka perustuvat tieteellisesti vankkoihin ja ristiriidattomiin tietoihin, olisi sovellettava toisenlaista arviointi- ja lupamenettelyä. Siksi on tarpeen hyväksyä sallittuja väittämiä koskeva luettelo, jossa kuvataan ravintoaineen tai muun aineen tehtävä.
- (18) Tieteen ja tekniikan kehityksen tasalla pysymiseksi luetteloa on tarvittaessa voitava tarkistaa viipymättä. Tällainen tarkistaminen on tekninen täytäntöönpanotoimenpide, mistä syystä sitä koskevat päätökset on annettava komission tehtäväksi. Tämä yksinkertaistaa ja nopeuttaa menettelyitä.

¹⁷ EYVL L 55, 6.3.1996, s. 22.

- (19) Monipuolinen ja tasapainoinen ruokavalio on hyvän terveyden edellytys. Yksittäisillä tuotteilla on vain suhteellisen pientä merkitystä kokonaisruokavalion kannalta. Ruokavalio on yksi monista tekijöistä, jotka vaikuttavat tiettyjen ihmisen sairauksien puhkeamiseen. Muut tekijät kuten ikä, geneettinen taipumus, liikunnan määrä, tupakan ja muiden päihteiden käyttö, ympäristötekijät ja stressi voivat myös vaikuttaa ihmisen sairauksien puhkeamiseen. Siksi on tarpeen soveltaa erityisiä merkintävaatimuksia välttämiin, jotka koskevat sairausriskin vähentämistä.
- (20) Elintarvikeviranomaisen lausunnoissa ja niitä seuraavissa lupamenettelyissä olisi otettava huomioon terveystietämien sanamuoto ja esitystapa, jotta voidaan varmistaa terveystietämien todenmukaisuus, selkeys sekä luotettavuus ja jotta terveystietämistä olisi kuluttajille hyötyä terveellisen ruokavalion valinnan yhteydessä.
- (21) Joissakin tapauksissa tieteellinen riskinarviointi yksinään ei voi tuottaa kaikkia niitä tietoja, joihin riskinhallintaa koskevan päätöksen pitäisi perustua. Siksi on otettava huomioon muut tarkasteltavana olevan asian kannalta tärkeät ja perustellut tekijät.
- (22) Avoimuuden varmistamiseksi ja jo arvioituja terveystietämiä koskevien hakemusten tarpeettoman toistumisen välttämiseksi tällaisista välttämistä on laadittava ”rekisteri”.
- (23) Tieteen ja tekniikan kehityksen tasalla pysymiseksi tätä rekisteriä on voitava tarvittaessa tarkistaa viipymättä. Tällainen tarkistaminen on tekninen täytäntöönpanotoimenpide, mistä syystä sitä koskevat päätökset on annettava komission tehtäväksi. Tämä yksinkertaistaa ja nopeuttaa menettelyitä.
- (24) Maatalous- ja elintarviketeollisuuden tutkimuksen ja kehityksen edistämiseksi on tarkoituksenmukaista suojella investointeja, joita innovoijat ovat tehneet kerätessään tietoja hakemuksensa tueksi tämän asetuksen mukaisesti. Tätä suojelua on kuitenkin rajoitettava ajallisesti, jotta voidaan välttää tutkimusten ja kokeiden tarpeeton toistuminen.
- (25) Väittämien varustettujen elintarvikkeiden erityisluonteen vuoksi valvontaelimillä olisi oltava käytössään tavanomaisten välineiden ohella lisävälineitä, jotta voidaan varmistaa näiden tuotteiden tehokas valvonta.
- (26) On otettava käyttöön siirtymäkausi, jotta elintarvikealan toimijat voivat mukautua tämän asetuksen vaatimuksiin.
- (27) Koska ehdotettujen toimien tavoitteet voidaan saavuttaa paremmin yhteisön kuin jäsenvaltioiden tasolla, yhteisö voi toteuttaa toimenpiteitä EY:n perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

- (28) Tämän asetuksen täytäntöönpanemiseksi tarvittavat toimenpiteet olisi hyväksyttävä menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 tehdyn neuvoston päätöksen 1999/468/EY¹⁸ mukaisesti.

¹⁸ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

OVAT ANTANEET TÄMÄN ASETUKSEN:

I LUKU

SISÄLTÖ, SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Sisältö ja soveltamisala

1. Tämän asetuksen tavoitteena on ravitsemus- ja terveysväittämiä koskevien jäsenvaltioissa annettujen lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentäminen, jotta varmistetaan sisämarkkinoiden tehokas toiminta ja vahva kuluttajansuoja.
2. Tätä asetusta sovelletaan sellaisenaan lopulliselle kuluttajalle tarkoitettujen elintarvikkeiden pakkausmerkinnöissä, esillepanossa ja mainonnassa esitettäviin ravitsemus- ja terveysväittämiin. Asetusta sovelletaan myös ravintoloihin, sairaaloihin, kouluihin, ruokaloihin ja muihin vastaaviin suurtalouksiin toimitettaviin elintarvikkeisiin.
3. Ravitsemus- ja terveysväittämien, jotka eivät ole tämän asetuksen mukaisia, katsotaan olevan harhaanjohtavaa mainontaa neuvoston direktiivissä 84/450/ETY¹⁹ säädetyin tavoin.
4. Asetuksen soveltaminen ei rajoita sellaisten yhteisön lainsäädäntöön sisältyvien erityissännösten soveltamista, jotka koskevat erityisruokavaliotvalmisteita.

2 artikla

Määritelmät

Tässä asetuksessa sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002²⁰ 2 artiklan, 3 artiklan 3 kohdan, 3 artiklan 8 kohdan ja 3 artiklan 18 kohdan mukaisia määritelmiä 'elintarvike', 'elintarvikealan toimija', 'markkinoille saattaminen' ja 'lopullinen kuluttaja'.

Lisäksi sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- 1) 'väittämällä' tarkoitetaan ilmoitusta tai kuvausta, joka ei ole yhteisön tai kansallisen lainsäädännön mukaan velvoittava, mukaan luettuina graafiset sekä kuvia tai symboleita sisältävät esitykset, ja jolla todetaan, esitetään tai annetaan ymmärtää, että elintarvikkeella on erityiset ominaispiirteet
- 2) 'ravintoaineella' tarkoitetaan direktiivin 90/496/ETY liitteessä lueteltuja proteiinia, hiilihydraattia, rasvaa, ravintokuitua, natriumia, vitamiineja ja kivennäisaineita sekä näihin luokkiin kuuluvia tai niiden ainesosina olevia aineita
- 3) 'muulla aineella' tarkoitetaan sellaista muuta ainetta kuin ravintoainetta, jolla on ravitsemuksellinen tai fysiologinen vaikutus

¹⁹ EYVL L 250, 19.9.1984, s. 17.

²⁰ EYVL L 31, 1.2.2002, p. 1.

- 4) 'ravitsemusväittämällä' tarkoitetaan väittämää, jossa todetaan, esitetään tai annetaan ymmärtää, että elintarvikkeella on tietyt ravinto-ominaisuudet seuraavien seikkojen johdosta:
- a) energiamäärä (lämpöarvo),
 - jonka se tuottaa
 - jonka se tuottaa lisättynä tai vähennettynä määränä
 - jota se ei tuota ja/tai
 - b) ravintoaineet tai muut aineet,
 - jotka se sisältää
 - jotka se sisältää lisättynä tai vähennettyinä määrinä
 - joita se ei sisällä
- 5) 'terveysväittämällä' tarkoitetaan väittämää, jossa todetaan, esitetään tai annetaan ymmärtää, että elintarvikeluokan, elintarvikkeen tai sen ainesosan ja terveyden välillä on yhteys
- 6) 'sairauksien ennaltaehkäisemistä koskevalla väittämällä' tarkoitetaan terveysväittämää, jossa todetaan, esitetään tai annetaan ymmärtää, että elintarvikeluokan, elintarvikkeen tai sen ainesosan kulutus vähentää huomattavasti ihmisten sairauden kehittymisriskiä
- 7) 'viranomaisella' tarkoitetaan Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaista, joka on perustettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 178/2002
- 8) 'keskivertokuluttajalla' tarkoitetaan kuluttajaa, joka on valistunut, kohtuullisen tarkkaavainen ja huolellinen.

II LUKU YLEISET PERIAATTEET

3 artikla

Väittämiä koskevat yleiset periaatteet

Ravitsemus- ja terveysväittämiä voidaan käyttää yhteisön markkinoille saatettujen elintarvikkeiden pakkausmerkinnöissä, esillepanossa ja mainonnassa vain, mikäli ne noudattavat tämän asetuksen säännöksiä.

Sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivien 2000/13/EY ja 84/450/ETY soveltamista ravitsemus- ja terveysväittämien käyttö ei saa

- a) olla totuudenvastaista tai harhaanjohtavaa

- b) saattaa epäilyksen alaiseksi muiden elintarvikkeiden turvallisuutta ja/tai ravintoaineiden riittävyyttä
- c) sisältää sellaista mainintaa tai viittausta, jonka mukaan tasapainoisesta ja monipuolisesta ruokavaliosta ei yleisesti saisi riittävästi ravintoaineita
- d) viitata elintoimintojen muutoksiin hyvän tavan vastaisilla tai levottomuutta herättävillä termeillä, kuvilla, graafisilla esityksillä tai symboleita sisältävillä esityksillä.

4 artikla

Ravitsemus- ja terveystietämiä koskevat rajoitukset

1. Komissio vahvistaa 18 kuukauden kuluessa tämän asetuksen antamisesta 23 artiklan 2 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti eri elintarvikkeiden ja elintarvikeluokkien ravintosisältötyypin, jota niiden on vastattava, jotta ravitsemus- tai terveystietämiä voidaan esittää.

Ravintosisältötyyppi vahvistetaan etenkin viittauksilla seuraavien ravintoaineiden määriin elintarvikkeissa:

- a) rasva, tyydyttyneet rasvahapot, transrasvahapot
- b) sokerit
- c) suola/natrium.

Ravintosisältötyypin on perustuttava tieteelliseen tietoon ruokavaliosta ja ravinnosta, niiden suhteesta terveyteen sekä erityisesti sellaisten ravintoaineiden ja muiden aineiden merkityksestä, joilla on ravitsemuksellinen tai fysiologinen vaikutus pitkällisiin sairauksiin. Määriteltessään ravintosisältötyyppiä komission on pyydettävä neuvoa viranomaiselta ja kuultava sidosryhmiä, erityisesti elintarvikealan toimijoita ja kuluttajajärjestöjä.

Poikkeukset ja tieteellisen kehityksen johdosta tapahtuva ajantasaistaminen on hyväksyttävä 23 artiklan 2 kohdassa mainitun menettelyn mukaisesti.

2. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, sallitaan rasvan, tyydyttyneiden rasvahappojen, transrasvahappojen, sokereiden ja suolan/natriumin määrien vähentämiseen viittaavat ravitsemusväitteet, mikäli ne ovat tässä asetuksessa säädettyjen edellytysten mukaisia.
3. Juomiin, jotka sisältävät yli 1,2 tilavuusprosenttia alkoholia, ei saa liittää
 - a) terveystietämää
 - b) muita ravitsemusväitteitä kuin sellaisia, joissa viitataan alkoholin tai energian määrän vähentämiseen.
4. Muut kuin 3 kohdassa mainitut elintarvikkeet tai elintarvikeluokat, joihin ravitsemus- tai terveystietämät on rajattava, tai joiden osalta väitteet ovat kiellettyjä, voidaan

määritellä 23 artiklan 2 kohdassa mainitun menettelyn mukaisesti ja tieteellisen näytön perusteella.

5 artikla *Yleiset edellytykset*

1. Ravitsemus- ja terveystuotteiden käyttö on sallittua ainoastaan, mikäli seuraavat edellytykset täyttyvät:
 - a) aineen sisällyttämisellä, puuttumisella tai sen määrän vähentämisellä on näytetty olevan väittämässä esitetyllä tavalla hyödyllinen ravitsemuksellinen tai fysiologinen vaikutus, joka on osoitettu yleisesti hyväksytyllä tieteellisellä näytöllä
 - b) ainetta, jota väittää koskee,
 - i) sisältyy lopulliseen tuotteeseen yhteisön lainsäädännön mukaisesti merkityksellinen määrä tai, mikäli tästä ei ole säännöksiä, yleisesti hyväksytyn tieteellisen näytön osoittamalla tavalla väitetyn ravitsemuksellisen tai fysiologisen vaikutuksen aiheuttava määrä tai
 - ii) ei sisälly lainkaan tai sisältyy vähennetty määrä, mistä aiheutuu yleisesti hyväksytyn tieteellisen näytön osoittamalla tavalla väitetty ravitsemuksellinen tai fysiologinen vaikutus
 - c) aine, jota väittää koskee, on tapauksen mukaan elimistön hyödynnettävissä
 - d) tuotteen määrä, jota voidaan kohtuudella olettaa nautittavan, sisältää yhteisön lainsäädännön mukaisesti merkityksellisen määrän ainetta, jota väittää koskee, tai mikäli tästä ei ole säännöksiä, yleisesti hyväksytyn tieteellisen näytön osoittamalla tavalla väitetyn ravitsemuksellisen tai fysiologisen vaikutuksen aiheuttavan määrän
 - e) III tai IV luvun mukaiset erityiset edellytykset täyttyvät tarkoituksenmukaisesti.
2. Ravitsemus- ja terveystuotteet ovat sallittuja vain, mikäli keskivertokuluttajan voidaan olettaa ymmärtävän väittämässä esitetyt hyödyt.
3. Ravitsemus- ja terveystuotteilla on viitattava elintarvikkeisiin, jotka ovat valmiita nautittavaksi valmistajan ohjeiden mukaisesti.

6 artikla *Väittämiä koskeva tieteellinen näyttö*

1. Ravitsemus- ja terveystuotteiden on perustuttava yleisesti hyväksyttyyn tieteelliseen näyttöön, jolla ne on osoitettu oikeiksi.
2. Elintarvikealan toimijan, joka esittää ravitsemus- tai terveystuotteen, on perusteltava väittämien käyttö.

3. Jäsenvaltioiden toimivaltaiset viranomaiset voivat pyytää elintarvikealan toimijaa tai henkilöä, joka saattaa tuotteen markkinoille, esittämään tieteellisen näytön, joka vahvistaa tämän asetuksen noudattamisen.

7 artikla
Ravitsemusta koskeva tieto

Kun ravitsemus- tai terveystietäminen on esitetty, ravitsemusta koskeva tieto on esitettävä direktiivin 90/496/ETY mukaisesti lukuun ottamatta yleisluonteista mainontaa.

Terveystietämien osalta esitettävän tiedon on sisällettävä direktiivin 90/496/ETY 4 artiklan 1 kohdassa määritellyssä ryhmässä 2 mainitut kohdat.

Jos ravitsemus- tai terveystietäminen koskee ainetta, jota elintarvikkeen pakkausmerkinnässä ei ole mainittu, sen määrä on ilmoitettava ravintosisältöä koskevien tietojen yhteydessä.

III LUKU **RAVITSEMUSVÄITTÄMÄT**

8 artikla
Erityiset edellytykset

1. Ravitsemusväittämät ovat sallittuja vain, mikäli ne ovat tämän asetuksen mukaisia ja noudattavat liitteessä esitettyjä edellytyksiä.
2. Liitteeseen tehtävät muutokset on hyväksyttävä 23 artiklan 2 kohdassa viitatus menettelyn mukaisesti ja tarvittaessa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen kuulemisen jälkeen.

9 artikla
Vertailevat väitteet

1. Sanotun kuitenkin rajoittamatta direktiivin 84/450/ETY soveltamista ravitsemusväittämä, jossa vertaillaan ravintoaineen määrää ja/tai elintarvikkeen tai samaan luokkaan kuuluvien elintarvikkeiden energiasisältöä, voidaan esittää vain, mikäli keskivertokuluttaja tunnistaa helposti vertailun kohteena olevat elintarvikkeet tai ne ovat selkeästi merkittyjä. Ravintoaineen määrän ja/tai energiasisällön ero on ilmoitettava, ja vertailun on liityttävä samaan elintarvikemäärään.
2. Vertailevalla ravitsemusväittämällä on vertailtava kyseisen elintarvikkeen koostumusta useisiin samaan luokkaan kuuluviin elintarvikkeisiin, joiden koostumuksen vuoksi niistä ei voida esittää väittämää, muiden valmistajien tuottamat elintarvikkeet mukaan luettuina.

IV LUKU TERVEYSVÄITTÄMÄT

10 artikla Erityiset edellytykset

1. Terveysväittämät ovat sallittuja, mikäli ne täyttävät II luvun yleiset edellytykset ja tämän luvun erityiset edellytykset sekä ovat saaneet tämän asetuksen mukaisen hyväksynnän.
2. Terveysväittämät ovat sallittuja vain, mikäli pakkausmerkintöihin sisältyy seuraava tieto:
 - a) maininta monipuolisen ruokavalion ja terveiden elämäntapojen tärkeydestä
 - b) elintarvikkeen määrä ja nautittavan määrän osuus, joka tarvitaan väitetyh hyödyn saamiseksi
 - c) tarvittaessa huomautus henkilöille, joiden olisi vältettävä elintarvikkeen nauttimista
 - d) tarvittaessa varoitus tuotteen liiallisesta nauttimisesta, josta voi aiheutua terveysriski.

11 artikla Epäsuorat terveysväittämät

1. Seuraavat epäsuorat terveysväittämät eivät ole sallittuja:
 - a) väittämät, joissa viitataan ravintoaineen tai elintarvikkeen yleisiin ja muihin kuin niille ominaisiin hyötyihin yleensä terveydelle ja hyvinvoinnille
 - b) väittämät, joissa viitataan psykologisiin toimintoihin ja käyttäytymiseen
 - c) rajoittamatta direktiivin 96/8/EY soveltamista väittämät, joissa viitataan laihtumukseen, painon kontrollointiin, käytöstä mahdollisesti aiheutuvaan painon vähenemisen määrään, näläntunteen vähenemiseen, kylläisyydentunteen lisääntymiseen tai ruokavalion energiasisällön vähentymiseen
 - d) väittämät, joissa viitataan lääkäreiden, muiden terveydenhuoltoalan asiantuntijoiden, heidän ammattijärjestöjensä tai yleishyödyllisten järjestöjen antamaan neuvoon, tai joissa esitetään, että elintarvikkeen nauttimatta jättämisellä voi olla terveysvaikutuksia.
2. Kuultuaan ensin viranomaista komissio julkaisee tarvittaessa yksityiskohtaiset suuntaviivat tämän artiklan täytäntöönpanoa varten.

12 artikla

Ravintoaineen tai muun aineen yleisesti hyväksyttyä vaikutusta kuvaavat terveysväittämät

1. Edellä olevasta 10 artiklan 1 kohdasta poiketen ravintoaineen tai muun aineen vaikutusta elimistön kasvuun, kehitykseen ja normaaliin toimintaan kuvaavat terveysväittämät, jotka perustuvat yleisesti hyväksyttyyn tieteelliseen näyttöön, ja jotka keskiverokuluttaja ymmärtää helposti, voidaan esittää, mikäli ne on mainittu 2 kohdassa esitetyssä luettelossa.
2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle luettelot väittämistä, joihin 1 kohdassa viitataan, viimeistään ... *[tämän asetuksen hyväksymiskuukauden viimeinen päivä + 1 vuosi]*.

Kuultuaan viranomaista komissio hyväksyy 23 artiklassa mainitun menettelyn mukaisesti yhteisön luettelon viimeistään ... *[tämän asetuksen hyväksymiskuukauden viimeinen päivä + 3 vuotta]* 1 kohdassa tarkoitetuista sallituista väittämistä, joissa kuvataan ravintoaineen tai muun aineen vaikutusta elimistön kasvuun, kehitykseen ja normaaliin toimintaan.

Muutokset hyväksyttyyn luetteloon on tehtävä 23 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti komission omasta aloitteesta tai jäsenvaltion pyynnöstä.

3. Tämän asetuksen voimaantulon ja toisen kohdan toisessa alakohdassa tarkoitetun luettelon hyväksymisen välisenä aikana 1 kohdassa mainittuja terveysväittämiä voidaan tehdä toimijoiden vastuulla sanotun kuitenkin rajoittamatta 22 artiklassa tarkoitettujen turvaamistoimenpiteiden hyväksymistä, mikäli väitteet ovat tämän asetuksen ja niihin sovellettavien kansallisten säännösten mukaisia.

13 artikla

Sairauksien ennalta ehkäisemistä koskevat väittämät

1. Direktiivin 2000/13/EY 2 artiklan 1 kohdasta poiketen sairauksien ennalta ehkäisemistä koskevia väittämiä voidaan esittää, mikäli ne ovat sallittuja tämän asetuksen mukaisesti.
2. Tässä asetuksessa säädettyjen yleisten edellytysten ja 1 kohdan erityisten edellytysten lisäksi on sairauksien ennaltaehkäisemistä koskevien väittämien osalta pakkausmerkinnöissä ilmoitettava, että sairastumisriskiin liittyy useita tekijöitä eikä yhden tekijän muuttumisesta välttämättä ole hyötyä.

14 artikla

Hyväksyntää koskeva hakemus

1. Viranomaiselle on toimitettava hakemus 10 artiklan 1 kohdan mukaisen hyväksynnän saamiseksi.

Viranomaisen on

- a) ilmoitettava hakemuksen vastaanottamisesta kirjallisesti 14 päivän kuluessa; ilmoituksessa on mainittava hakemuksen vastaanottamisen päivämäärä

- b) ilmoitettava viipymättä jäsenvaltioille ja komissiolle hakemuksesta sekä asetettava hakemus ja hakijan toimittama lisäselvitys niiden saataville
 - c) laadittava yleisön saatavana oleva yhteenveto 3 kohdan f alakohdassa tarkoitetuista asiakirjoista.
2. Hakemukseen on liitettävä seuraavat yksityiskohtaiset tiedot ja asiakirjat:
- a) hakijan nimi ja osoite
 - b) elintarvike tai elintarvikeluokka, josta terveystietäminen esitetään, ja sen erityiset ominaispiirteet
 - c) terveystietämiseen liittyvät suoritettut tutkimukset, saatavana olevat puolueettomat vertailututkimukset ja muu käytettävissä oleva aineisto sen osoittamiseksi, että väite täyttää tässä asetuksessa säädetty edellytykset
 - d) jäljennös muista tieteellisistä tutkimusasiakirjoista, jotka ovat merkityksellisiä kyseisen terveystietämisen kannalta
 - e) kaikilla yhteisön kielillä ehdotus terveystietämisen sanamuodoksi, jolle hyväksyntää haetaan, tapauskohtaisesti myös käytön erityiset edellytykset
 - f) yhteenveto asiakirjoista.
3. Tämän artiklan täytäntöönpanoa koskevat säännöt, mukaan luettuina hakemuksen laadintaa ja esittämistä koskevat säännöt, vahvistetaan viranomaisen kuulemisen jälkeen 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.
4. Viranomainen julkaisee ennen tämän asetuksen soveltamista yksityiskohtaiset ohjeet hakemusten laadintaa ja esittämistä varten.

15 artikla
Elintarviketurvallisuusviranomaisen lausunto

1. Antaessaan lausuntoaan viranomaisen on pyrittävä noudattamaan kolmen kuukauden määräaikaa perustellun hakemuksen vastaanottamisesta lukien. Määräaikaa pidennetään, mikäli viranomainen pyytää hakijalta lisäselvitystä 2 kohdan mukaisesti.
2. Viranomainen voi tarvittaessa pyytää hakijaa täydentämään hakemuksessa ilmoitettuja yksityiskohtaisia tietoja tietyssä määräajassa.
3. Lausuntonsa laatimiseksi viranomainen tarkistaa, että
- a) terveystietämisen ehdotettu sanamuoto on osoitettu oikeaksi tieteellisellä näytöllä

- b) terveysväittämän sanamuoto täyttää tässä asetuksessa säädetty edellytykset
 - c) terveysväittämän sanamuoto on kuluttajan kannalta ymmärrettävä ja mielekäs.
 - 4. Mikäli lausunnossa puolletaan terveysväittämän hyväksymistä, lausunnon on sisällettävä seuraavat yksityiskohtaiset tiedot:
 - a) hakijan nimi ja osoite
 - b) esitettävän väittämän kohteena oleva elintarvike tai elintarvikeluokka ja sen erityiset ominaispiirteet
 - c) ehdotetun terveysväittämän suositeltu sanamuoto kaikilla yhteisön kielillä
 - d) tarvittaessa elintarvikkeen nauttimisen edellytykset ja/tai lisämaininta tai varoitus, joka olisi liitettävä terveysväittämään pakkausmerkinnöissä ja mainonnassa.
 - 5. Viranomainen toimittaa komissiolle, jäsenvaltioille ja hakijalle lausuntonsa, johon sisältyy raportti terveysväittämää käsittelevästä viranomaisen arviosta ja lausunnon perusteluista.
 - 6. Viranomainen julkistaa lausuntonsa asetuksen (EY) N:o 178/2002 38 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- Yleisö voi esittää kannanottoja lausunnosta komissiolle 30 päivän kuluessa lausunnon julkistamisesta.

16 artikla *Yhteisön hyväksyntä*

1. Kolmen kuukauden kuluessa viranomaisen lausunnon vastaanottamisesta komissio toimittaa 23 artiklan 1 kohdassa mainitulle komitealle hyväksyntää koskevan päätösluonnoksen, jossa otetaan huomioon viranomaisen lausunto, yhteisön lainsäädäntö ja muut asiaan liittyvät oikeudelliset seikat. Mikäli päätösluonnos poikkeaa viranomaisen lausunnosta, komissio laatii selvityksen eroavaisuuksista.
2. Mikäli päätösluonnoksessa esitetään hyväksynnän myöntämistä, sen on sisällettävä 15 artiklan 4 kohdan mukaiset yksityiskohtaiset tiedot ja hyväksynnän haltijan nimi.
3. Lopullinen päätös hyväksynnästä on tehtävä 23 artiklan 2 kohdan mukaista menettelyä noudattaen.
4. Komissio ilmoittaa päätöksestä hakijalle viipymättä ja julkaisee päätöksen yksityiskohdat *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
5. Hyväksynnän myöntäminen ei vähennä elintarvikealan toimijan siviili- tai rikosoikeudellista vastuuta kyseisen elintarvikkeen osalta.

17 artikla
Hyväksynnän muuttaminen, keskeyttäminen ja peruuttaminen

1. Hyväksynnän haltija voi hakea voimassa olevan hyväksynnän muuttamista 14 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.
2. Viranomaisen antaa lausunnon omasta aloitteestaan, jäsenvaltion pyynnöstä tai komission pyynnöstä siitä, onko terveysväittämää koskeva päätös edelleen tämän asetuksen mukainen.

Viranomaisen toimittaa lausuntonsa välittömästi komissiolle, hyväksynnän haltijalle ja jäsenvaltioille. Viranomaisen julkistaa lausuntonsa asetuksen (EY) N:o 178/2002 38 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Yleisö voi esittää kannanottoja lausunnosta komissiolle 30 päivän kuluessa lausunnon julkistamisesta.

3. Komissio tutkii viranomaisen lausunnon mahdollisimman nopeasti. Tarvittaessa hyväksyntää muutetaan, se keskeytetään tai peruutetaan 16 artiklassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

V LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET JA LOPPUSÄÄNNÖKSET

18 artikla
Yhteisön rekisteri

1. Komissio kehittää ja ylläpitää *elintarvikkeita koskevista ravitsemus- ja terveysväitteistä yhteisön rekisteriä*, jäljempänä '*rekisteri*'.
2. *Rekisteri* sisältää
 - a) ravitsemusväittämät ja niihin liitteen mukaisesti sovellettavat säännökset
 - b) hyväksytyt terveysväittämät ja niihin 13 artiklan 2 kohdan, 17 artiklan 2 kohdan, 19 artiklan 1 ja 2 kohdan, 21 artiklan 2 kohdan ja 22 artiklan 2 kohdan mukaan sovellettavat säännökset
 - c) luettelon hylätyistä terveysväittämistä.

Ne terveysväittämät, jotka on hyväksytty teollis- ja tekijänoikeuksien alaisten tietojen perusteella sijoitetaan rekisterin erilliseen liitteeseen seuraavin tiedoin:

- 1) päivämäärä, jolloin komissio on hyväksynyt terveysväittämän, ja sen alkuperäisen hakijan nimi, jolle hyväksyntä on myönnetty
- 2) tieto siitä, että komissio on hyväksynyt terveysväittämän teollis- ja tekijänoikeuksien alaisten tietojen perusteella

- 3) tieto siitä, että terveysväittämän käyttö on rajoitettu, paitsi jos seuraava hakija saa väittämälle uuden hyväksynnän ilman sidonnaisuutta tietoihin, joihin alkuperäisellä hakijalla on teollis- tai tekijänoikeus.

3. *Rekisteri on julkistettava.*

19 artikla

Tietosuoja

1. Tieteellisiä tutkimustietoja ja muita 14 artiklan 2 kohdan mukaan hakemusasiakirjoihin liitettäviä tietoja ei voida käyttää myöhemmän hakijan hyödyksi seitsemän vuoden aikana hyväksymispäivästä lukien, paitsi jos kyseinen hakija on sopinut aiemman hakijan kanssa tällaisen tiedon käytöstä sekä
 - a) tieteelliset tutkimustiedot ja muut tiedot on merkitty aiemman hakijan teollis- ja tekijänoikeuksiin kuuluviksi aiempaa hakemusta tehtäessä
 - b) aiemmalla hakijalla on ollut yksinomainen oikeus käyttää viittauksia teollis- ja tekijänoikeuksien alaiseen tietoon aiempaa hakemusta tehtäessä
 - c) terveysväittämän hyväksyminen on edellyttänyt aiemmalta hakijalta teollis- ja tekijänoikeuksien alaisen tiedon esittämistä.
2. Ennen 1 kohdassa mainitun seitsemän vuoden määräajan päättymistä myöhemmällä hakijalla ei ole oikeutta käyttää viittauksia tietoihin, jotka on merkitty aiemman hakijan teollis- ja tekijänoikeuksien alaiseksi, ellei komissio erikseen päättä, että terveysväittämän hyväksyminen ei edellytä tai ei olisi edellyttänyt aiemmalta hakijalta tämän teollis- ja tekijänoikeuksien alaisen tiedon esittämistä.

20 artikla

Kansalliset säännökset

Sanotun kuitenkin rajoittamatta perustamissopimuksen, erityisesti sen 28 ja 30 artiklan, soveltamista jäsenvaltiot eivät saa rajoittaa tai kieltää tämän asetuksen mukaisten elintarvikkeiden kauppaa tai mainontaa soveltamalla tiettyjä elintarvikkeita tai yleisesti elintarvikkeita koskevia väittämiä käsitteleviä kansallisia säännöksiä, joita ei ole yhdenmukaistettu.

21 artikla

Ilmoitusmenettely

1. Tähän artiklaan viitattaessa sovelletaan 2, 3 ja 4 kohdan mukaista menettelyä.
2. Mikäli jäsenvaltio katsoo tarpeelliseksi antaa uusia säädöksiä, sen on annettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille tiedoksi suunnitellut toimenpiteet ja perusteltava ne.
3. Komissio kuulee asetuksen (EY) N:o 178/2002 58 artiklan 1 kohdalla perustettua elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevää pysyvää komiteaa (jäljempänä

'komitea'), jos se pitää kuulemista hyödyllisenä tai jos jokin jäsenvaltio sitä pyytää, ja antaa lausunnon suunnitelluista toimenpiteistä.

4. Kyseinen jäsenvaltio saa toteuttaa suunnitellut toimenpiteet aikaisintaan kuuden kuukauden kuluttua 2 kohdassa tarkoitettua tiedoksi antamisesta sillä edellytyksellä, että komission lausunto ei ole kielteinen.

Mikäli komission lausunto on kielteinen, komissio määrittää 23 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti ennen tämän kohdan ensimmäisessä alakohdassa mainitun määräajan päättymistä, voidaanko suunnitellut toimenpiteet panna täytäntöön. Komissio voi vaatia niihin tiettyjä muutoksia.

22 artikla *Turvaamistoimenpiteet*

1. Mikäli jäsenvaltio voi perustellusti katsoa, että väittämä ei ole tämän asetuksen mukainen tai että 7 artiklassa tarkoitettu tieteellinen näyttö on riittämätöntä, kyseinen jäsenvaltio voi väliaikaisesti keskeyttää väittämän käytön alueellaan.

Jäsenvaltion on ilmoitettava keskeyttämisestä muille jäsenvaltioille ja komissiolle sekä perusteltava keskeyttäminen.

2. Päätös tehdään 23 artiklan 2 kohdassa mainitun menettelyn mukaisesti tarvittaessa viranomaisen lausunnon saamisen jälkeen.

Komissio voi ryhtyä menettelyyn omasta aloitteestaan.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu jäsenvaltio voi pitää keskeyttämisen voimassa siihen asti, kunnes 2 kohdassa tarkoitettu päätös on annettu sille tiedoksi.

23 artikla *Komiteamenettely*

1. Komissiota avustaa asetuksen (EY) N:o 178/2002 58 artiklan 1 kohdassa perustettu elintarvikeketjua ja eläinten terveyttä käsittelevä pysyvä komitea (jäljempänä 'komitea').
2. Viitattaessa tähän kohtaan sovelletaan päätöksen 1999/468/EY 5 ja 7 artiklaa ja otetaan huomioon mainitun päätöksen 8 artikla.

Päätöksen 1999/468/EY 5 artiklan 6 kohdassa säädetty määräaika on kolme kuukautta.

24 artikla *Valvonta*

Sellaisten elintarvikkeiden, joista on esitetty ravitsemus- tai terveysväittämä, tehokkaan valvonnan helpottamiseksi jäsenvaltiot voivat vaatia, että valmistaja tai tällaisia elintarvikkeita niiden alueella markkinoille saattava taho antaa markkinoille saattamisesta

tiedon toimivaltaiselle viranomaiselle toimittamalla sille kyseistä tuotetta varten käytettävän pakkausmerkinnän mallin.

25 artikla

Arviointi

Komissio toimittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle viimeistään ... [*julkaisupäivää seuraavan viidennen kuukauden viimeisenä päivänä + 6 vuotta*] kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta, erityisesti ravitsemus- tai terveysväittämällä varustettujen elintarvikkeiden markkinoiden kehityksestä ja tarvittaessa muutosehdotukset tähän asetukseen.

26 artikla

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan [*julkaisupäivää seuraavan kuudennen kuukauden ensimmäisestä päivästä*].

Ennen tätä päivämäärää markkinoille saatettuja tai merkittyjä tuotteita, jotka eivät ole tämän asetuksen mukaisia, voidaan kuitenkin pitää markkinoilla [*julkaisupäivää seuraavan yhdennentoista kuukauden viimeiseen päivään*] asti.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä [...]

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

LIITE

Ravitsemusväittämät ja niihin sovellettavat määräykset

VÄHÄKALORISUUS

Väittämä elintarvikkeen vähäkalorisuudesta ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää energiaa alle 40 kcal (170 kJ)/100 g tai 20 kcal (80 kJ)/100 ml.

Mikäli elintarvike on luonnostaan vähäkalorinen, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

VÄHENNETTY KALORIMÄÄRÄ

Väittämä elintarvikkeen vähennetystä kalorimäärästä ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuotteen energiasisältöä on pienennetty vähintään 30 prosenttia. Lisäksi on ilmoitettava ne tekijät, joiden vuoksi elintarvikkeen kokonaiskalorimäärä on vähentynyt.

KALORITON

Väittämä, jonka mukaan elintarvike on kaloriton, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää energiaa alle 4 kcal (17 kJ)/100 ml.

Mikäli elintarvike on luonnostaan kaloriton, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

VÄHÄRASVAINEN

Väittämä elintarvikkeen vähärasvaisuudesta ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää rasvaa enintään 3 g/100 g tai 1,5/100 ml (1,8 g/100 ml kevytmaidon osalta).

Mikäli elintarvike on luonnostaan vähärasvainen, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

RASVATON

Väittämä elintarvikkeen rasvattomuudesta ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää rasvaa enintään 0,5 g/100 g tai /100 ml. 'X-prosenttisesti rasvatonta' muodossa esitetyt väittämät ovat kuitenkin kiellettyjä.

Mikäli elintarvike on luonnostaan rasvaton, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

VÄHÄN TYYDYTTYNEITÄ RASVOJA

Väittämä, jonka mukaan elintarvike sisältää vähän tyydyttyneitä rasvoja, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää tyydyttyneitä rasvoja enintään 1,5 g/100 g kiinteiden ja 0,75 g/100 ml nestemäisten elintarvikkeiden osalta. Kummassakin tapauksessa tyydyttyneiden rasvojen osuus energiasisällöstä saa olla enintään kymmenen prosenttia.

Mikäli elintarvike sisältää luonnostaan vähän tyydyttyneitä rasvoja, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

EI SISÄLLÄ TYYDYTTYNEITÄ RASVOJA

Väittämä, jonka mukaan elintarvike ei sisällä tyydyttyneitä rasvoja, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää tyydyttyneitä rasvoja enintään 0,1 g/100 g tai /100 ml.

Mikäli elintarvike ei sisällä luonnostaan tyydyttyneitä rasvoja, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

VÄHÄSOKERINEN

Väite elintarvikkeen vähäsokerisuudesta ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää sokeria enintään 5 g/100 g tai /100 ml.

Mikäli elintarvike on luonnostaan vähäsokerinen, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

SOKERITON

Väittämä elintarvikkeen sokerittomuudesta ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää sokeria enintään 0,5 g/100 g tai /100 ml.

Mikäli elintarvike on luonnostaan sokeriton, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

EI LISÄTTYÄ SOKERIA

Väittämä, jonka mukaan elintarvikkeeseen ei ole lisätty sokeria, tai kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuotteeseen ei ole lisätty mono- tai disakkarideja tai muita makeutusaineita.

ALHAINEN NATRIUM- TAI SUOLAPITOISUUS

Väittämä elintarvikkeen alhaisesta natriumpitoisuudesta ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää natriumia enintään 0,12 g/100 g tai /100 ml tai suolaa, jossa on vastaava määrä natriumia.

Mikäli elintarvikkeella on luonnostaan alhainen natriumpitoisuus, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

ERITTÄIN ALHAINEN NATRIUM- TAI SUOLAPITOISUUS

Väittämä elintarvikkeen erittäin alhaisesta natriumpitoisuudesta ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain mikäli tuote sisältää natriumia enintään 0,04 g/100 g tai /100 ml tai suolaa, jossa on vastaava määrä natriumia.

Mikäli elintarvikkeella on luonnostaan erittäin alhainen natriumpitoisuus, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

EI SISÄLLÄ NATRIUMIA tai SUOLATON

Väittämä, jonka mukaan elintarvike ei sisällä natriumia, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää natriumia enintään 0,005 g/100 g tai suolaa, jossa on vastaava määrä natriumia.

Mikäli elintarvike ei sisällä luonnostaan natriumia, termi "luonnostaan" voidaan liittää väittämään.

SISÄLTÄÄ KUITUJA

Väittämä, jonka mukaan elintarvike sisältää kuituja, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää kuituja vähintään 3 g/100 g tai 1,5 g/100 kcal.

Mikäli elintarvike sisältää luonnostaan kuituja, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

SISÄLTÄÄ PALJON KUITUJA

Väittämä, jonka mukaan elintarvike sisältää paljon kuituja, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää kuituja vähintään 6 g/100 g tai 3 g/100 kcal.

Mikäli elintarvike sisältää luonnostaan paljon kuituja, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

SISÄLTÄÄ PROTEIINIA

Väittämä, jonka mukaan elintarvike sisältää proteiinia, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli vähintään 12 prosenttia elintarvikkeen energiasisällöstä muodostuu proteiineista.

Mikäli elintarvike sisältää luonnostaan proteiinia, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

SISÄLTÄÄ PALJON PROTEIINIA

Väittämä, jonka mukaan elintarvike sisältää paljon proteiinia, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli vähintään 20 prosenttia elintarvikkeen energiasisällöstä muodostuu proteiineista.

Mikäli elintarvike sisältää luonnostaan paljon proteiinia, termi 'luonnostaan' voidaan liittää väittämään.

VITAMIINIEN JA/TAI KIVENNÄISAINOIDEN LUONNOLLINEN LÄHDE

Väittämä, jonka mukaan elintarvike on vitamiinien ja/tai kivennäisainoiden luonnollinen lähde, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittämä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää 100 grammaa tai 100 millilitraa kohti vähintään 15 prosenttia suositellusta päivittäisannoksesta, joka on määritelty neuvoston direktiivin 90/496/ETY liitteessä.

LISÄTTY VITAMIINEJA JA/TAI KIVENNÄISAINEITA

Väittäjä, jonka mukaan elintarvikkeeseen on lisätty vitamiineja ja/tai kivennäisaineita, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittäjä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää vitamiineja ja/tai kivennäisaineita vähintään huomattavan määrän direktiivin 90/496/ETY liitteen mukaisesti.

SISÄLTÄÄ PALJON VITAMIINEJA JA/TAI KIVENNÄISAINEITA

Väittäjä, jonka mukaan elintarvike sisältää paljon vitamiineja ja/tai kivennäisaineita, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittäjä voidaan esittää vain, mikäli tuote sisältää vähintään kaksi kertaa enemmän vitamiineja ja/tai kivennäisaineita kuin väittäjän '*vitamiinien ja/tai kivennäisaineiden luonnollinen lähde*' osalta edellytetään.

Mikäli elintarvike sisältää luonnostaan paljon kivennäisaineita ja vitamiineja, termi 'luonnostaan' voidaan lisätä väittämään.

SISÄLTÄÄ (RAVINTOAINEEEN TAI MUUN AINEEN NIMI)

Väittäjä, jonka mukaan elintarvike sisältää ravintoainetta tai muuta ainetta, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittäjä voidaan esittää vain, mikäli tuote on tämän asetuksen kaikkien soveltuvien säännösten mukainen.

Mikäli elintarvike sisältää luonnostaan kyseisen ravintoaineen tai muun aineen, termi 'luonnostaan' voidaan lisätä väittämään.

LISÄTTY (MAKRORAVINTOAINEEEN NIMI)

Väittäjä, jonka mukaan yhden tai useamman ravintoaineen määrää on lisätty, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittäjä voidaan esittää vain, mikäli tuote täyttää väittämille '*Sisältää kuituja*' tai '*Sisältää proteiinia*' asetetut edellytykset ja lisäys on vähintään 30 prosenttia vastaavaan muuhun tuotteeseen verrattuna.

VÄHENNETTY (RAVINTOAINEEEN NIMI)

Väittäjä, jonka mukaan yhden tai useamman ravintoaineen määrää on lisätty, ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittäjä voidaan esittää vain, mikäli määrä on vähennetty vähintään 30 prosenttia vastaavaan muuhun tuotteeseen verrattuna. Tästä ovat poikkeuksena mikroravintoaineet, joiden osalta hyväksytään kymmenen prosentin muutos vertailuarvoissa neuvoston direktiivin 90/496/ETY mukaisesti.

KEVYT

Väittäjä, jonka mukaan tuote on 'kevyt', ja kuluttajan kannalta oletettavasti vastaavan sisältöinen muu väittäjä voidaan esittää vain edellistä väittämää koskevilla edellytyksillä. Väittämään on myös liitettävä maininta niistä tekijöistä, joiden vuoksi elintarvike on 'kevyt'.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTILOMAKE

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi elintarvikkeiden ravitsemus- ja terveysväittämistä

1. ONGELMIEN KARTOITTAMINEN

Koska elintarvikkeiden tuotannosta on tullut yhä monimuotoisempi ala, kuluttajat ovat kiinnostuneempia elintarvikkeiden merkinnöissä annettavista tiedoista. Kuluttajat ovat myös aikaisempaa kiinnostuneempia ruokavaliostaan, ruokavalion ja terveyden välisestä yhteydestä sekä yleisesti ottaen valitsemiensa elintarvikkeiden koostumuksesta. Siksi on tärkeää, että tiedot, jotka elintarvikkeista ja niiden ravintoarvosta annetaan merkinnöissä ja joita käytetään elintarvikkeiden esillepanossa, markkinoinnissa ja mainostamisessa, ovat selkeitä, tarkkoja ja asianmukaisia.

Elintarviketeollisuus on vastannut kuluttajien kasvavaan mielenkiintoon ravintoa kohtaan varustamalla monia elintarvikkeita ravintoarvomerkinnoin ja korostamalla tuotteiden ravintoarvoa asiaa koskevin väittämien elintarvikkeiden merkinnässä, esillepanossa ja mainonnassa. Tätä kehitystä voidaan pitää myönteisenä, koska se tarjoaa kuluttajille asianmukaista tietoa. Lisäksi se tarjoaa mahdollisuuden käyttää väittämiä markkinointitarkoituksiin.

Euroopan yhteisö on hyväksynyt yksityiskohtaiset säännöt elintarvikkeiden merkinnästä (direktiivi 2000/13/EY) ja ravintoarvomerkinnoista (direktiivi 90/496/ETY). Joitakin erityisväittämiä ei kuitenkaan ole säännelty yhteisön lainsäädännössä. Elintarvikkeiden merkinnöissä esiintyy nykyään hyvin monia ja erityyppisiä väittämiä. Koska yhteisössä ei ole annettu erityisiä terveysväittämien käyttöä koskevia säännöksiä, muutamat jäsenvaltiot ovat hyväksyneet lakeja ja toteuttaneet muita toimia väittämien käytön sääntelemiseksi. Tämä on johtanut eroihin lähestymistavoissa, käytettyjen termien määrittelyssä ja väitteiden käyttöehdoissa. Erot saattavat asettaa esteitä kuluttajansuojan ja kansanterveyden korkean tason toteutumiselle, elintarvikkeiden vapaalle liikkuvuudelle ja sisämarkkinoiden asianmukaiselle toiminnalle. Siksi on suositeltavaa yhdenmukaistaa väittämiä koskevia säännöksiä yhteisön tasolla.

Tämän ehdotuksen säännösten tavoitteena on säännellä erityisväittämiä, joita yhteisön merkintäsäännökset eivät kata.

2. EHDOTUKSEN TAVOITE

Ehdotuksen yleisillä tavoitteilla pyritään seuraaviin vaikutuksiin:

- Kansanterveyden korkean tason varmistaminen ja kuluttajansuojan edistäminen.
- Tavaroiden vapaan liikkuvuuden parantaminen sisämarkkinoilla.
- Talouden toimijoiden oikeusvarmuuden lisääminen.
- Rehdin kilpailun varmistaminen elintarvikealalla.

Ehdotetuilla säännöksillä varmistetaan, että terveys- ja ravitsemusväittämien varustettujen elintarvikkeiden merkintä ja mainonta tapahtuu todenmukaisella ja tarkoituksenmukaisella

tavalla. Sellaisten säännösten hyväksyminen, joilla säännellään merkinnöissä annettavaa tietoa elintarvikkeista ja niiden ravintoarvosta, antaa kuluttajille mahdollisuuden tehdä tietoon perustuvia ja tarkoituksenmukaisia valintoja. Tämä auttaa myös varmistamaan kansanterveyden korkean tason. Asianmukaisilla merkinnöillä voidaan todella ohjalla kuluttajia oikeaan suuntaan ja terveellisen ruokavalion pariin sekä helpottaa myönteisen ja perustellun valinnan tekemistä. Koulutus- ja tiedotustoimien, terveyden edistämistä koskevien aloitteiden sekä asianmukaisen lainsäädännön avulla voidaan osaltaan vähentää Euroopan kansalaisten sairastuvuuden riskitekijöitä ja parantaa elämänlaatua yleensä.

Vastuu kansanterveyden parantamisesta Euroopan yhteisössä kuuluu yhteisesti EU:n toimielimille ja jäsenvaltioille. Tämä säädösehdotus tarjoaa tärkeän ja välttämättömän perustan, mutta lisäksi on pantava täytäntöön tehokkaita koulutusohjelmia, jotta voidaan edistää myönteisiä käyttäytymismuutoksia, jotka liittyvät ruokavalion lisäksi liikuntaan ja muihin elintapatekijöihin.

Ehdotetuissa säännöksissä otetaan huomioon myös sääntely-ympäristön merkitys elintarviketeollisuudelle. Näin elintarviketeollisuus voi varmistaa innovaatio- ja kilpailukykyensä sekä yhteisön tasolla että maailmanlaajuisesti. Tämä antaa talouden toimijoille oikeusvarmuutta ja paremmin ennakoitavissa olevan toimintaympäristön.

3. TOIMINTAVAIHTOEHDOT

Edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamisen lähtökohtana on erityisväittämiä koskevan yhteisön lainsäädännön parantaminen ja yhdenmukaistaminen ehdotettujen säännösten avulla. Ainoastaan ehdotettujen säännösten mukaisia ravitsemus- ja terveysväittämiä saa käyttää sellaisten elintarvikkeiden merkinnässä, esillepanossa ja mainonnassa, jotka saatetaan markkinoille yhteisössä.

Ehdotetut säännökset mahdollistavat sen, että väittämiin voidaan EU:n lainsäädännössä säädetyn pakollisen tiedon ohella liittää vapaaehtoisia lisätietoja. Ainoa vaihtoehto on siksi olla antamatta väittämiä koskevia säännöksiä ja jättää markkinat sääntelemättömiksi.

Toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteet huomioon ottaen voidaan sanoa, että ehdotettujen säännösten tavoitteena on yhdenmukaistaa alaa, jota ei tähän asti ole säännelty yhteisössä ja jäsenvaltioissa. Ehdotus tuo kullekin jäsenvaltiolle lisäarvoa, koska siinä säädetään väittämiä koskevista yhteisistä määritelmistä ja periaatteista. Tämä auttaa saavuttamaan säännösten yhdenmukaisuuden tavoitteen ja antaa jäsenvaltioille valtuudet vahvistaa väittämien yhdenmukaisuus ja säännösten asianmukainen soveltaminen. Toisaalta yhteisön säännösten puuttuminen muodostaisi jäsenvaltioille ja teollisuudelle kaupan esteen, haittaisi sisämarkkinoiden toimintaa ja estäisi korkeatasoisen kuluttajansuojan ja kansanterveyden suojelun toteutumisen.

Ehdotetut säännökset ovat näin ollen Euroopan parlamentin ja neuvoston hiljattain antaman asetuksen (EY) N:o 178/2002 5–8 artiklaan sisältyvien elintarvikelainsäädäntöä koskevien yleisten periaatteiden ja vaatimusten sekä perustamissopimuksen 153 artiklan mukaisia.

4. MYÖNTEISET JA KIELTEISET VAIKUTUKSET

Ehdotettuja säännöksiä sovelletaan ainoastaan tapauksissa, joissa annetaan vapaaehtoista (väittämiä koskevaa) tietoa sen tiedon lisäksi, joka on säädetty pakolliseksi voimassa olevassa yhteisön lainsäädännössä. Ehdotuksella ei siis ole vaikutuksia talouden toimijoille, jos he

eivät anna lisätietoa elintarvikkeiden merkinnän, esillepanon tai mainonnan yhteydessä. Ehdottuja säännöksiä sovelletaan vain, jos kyseisiä lisätietoja annetaan.

Tämän ehdotuksen odotetaan tuovan kuluttajille huomattavia etuja. Säädöksellä selkeytetään käsitystä siitä, mitkä väittämät ovat sallittuja ja missä olosuhteissa. Nykyisestä tietojen ilmoittamis- ja esittämistavasta odotetaan tulevan kuluttajien kannalta ymmärrettävämpi, jolloin voidaan välttää kuluttajien johtaminen harhaan. Lisäksi ehdotuksen odotetaan opastavan kuluttajia tekemään parempia valintoja terveellisempien ruokatottumusten suuntaan.

Myös talouden toimijoiden odotetaan hyötyvän varmemmasta lainsäädännöllisestä toimintaympäristöstä. Tämä edellyttää kuitenkin ehdotettujen säännösten hyväksymistä. Ravitsemusväittämien antamista koskevat säännöt ovat kaikille talouden toimijoille samat, ja ainoastaan niiden terveysväittämien käyttö on sallittua, jotka on perusteltu tieteellisesti ja joiden sanoma on kuluttajien kannalta tarkoituksenmukainen.

Jos ehdotettuja säännöksiä ei hyväksytä, kuluttajat joutuvat edelleen kohtaamaan sääntelemättömät markkinat, joilla väittämät mahdollisesti esitetään tavalla, joka on virheellinen, harhaanjohtava tai vilpillinen ja mahdollisesti perusteeton. Pitkällä aikavälillä sellaisten tuotteiden kulutuksella, jolla on virheellisesti ilmoitettu olevan ravitsemukseen ja/tai terveyteen liittyviä etuja, voi olla haittavaikutuksia kuluttajan terveyteen, mikä saattaa vähentää kuluttajan luottamusta elintarvikkeisiin.

5. SEURANTA

Jäsenvaltioita ja sidosryhmiä kuultiin keskusteluasiakirjasta ja myöhemmin alustavasta ehdotusluonnoksesta.

Komissio laati keskusteluasiakirjan, joka julkaistiin komission verkkosivustolla toukokuussa 2001. Kannanottoja saatiin yli 90 sidosryhmän edustajalta, ja ne julkaisiin terveys- ja kuluttaja-asioiden pääosaston verkkosivustolla. Heinäkuussa 2002 pidettiin yksi kokous sidosryhmien ja toinen jäsenvaltioiden kanssa. Niissä jatkettiin alustavan ehdotusluonnoksen käsittelyä. Komissio laati tämän lainsäädäntöehdotuksen sille toimitettujen näkemysten pohjalta. Tavoitteena on määritellä ja asettaa ehdot ravitsemus- ja terveysväittämille.

Ehdotuksen yksityiskohtaista arviointia ei pidetä aiheellisena, koska siitä on jo kuultu laajasti jäsenvaltioita ja sidosryhmiä. Saadut mielipiteet on otettu huomioon. Lisäksi ehdotetut säännökset ovat sovellettavissa ainoastaan elintarvikkeen tuottajan antamaan (väittämiä koskevaan) vapaaehtoiseen lisätietoon.

Lisäkeskusteluita asiasta ei ole suunnitteilla.